

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre ... 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztőfelelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel 11 Kiadja A NAP Ujságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I. évfolyam

BUDAPEST, KEDD, 1907 OKTÓBER 8

36. szám

A HIR 36-ik száma:

ÁRULÁS!

A kiegyezés. Mindent odaadtunk: Semmit sem kaptunk. Ordót kapnak a császár Kedvencei. Tizenhatodikán betérjesztik a kiegyezési törvényjavaslatokat. En bloc elfogadjátják!?

Andrássy és Zichy Bécsben

Hozzák az alkotmánybiztosítókat? Valamennyit nem. Egyet is csak talán

Wekerle holnap megy

Képviselők a kiegyezésről

Éber Antal, Farkasházy Zsigmond, Nagy Emil és Zboray Aladár nyilatkoznak A HIRben

Béke a horvátokkal!

Csufos alku. Wekerle megvásárolja a horvátok támogatását. Ára: a magyar tenger

Október 10., a vörös csütörtök

Készülődések. Nem mennek a szocialisták a parlament elé

Felköszöntő a királyra

Az aradi Székely-gyűlésen. Október hatodikán. Egy másik felköszöntő: — ami nem volt!

Oláh-magyar háboru Ó-Pécskán

Megölte a szövetkezetek válsága!

Richtmann Vilmos tragédiája

Vasuti katasztrófa a budapest-fiumei vonalon

Hol a humor?

Bladnicán, a főszoigabiró rendeletében október tizedikéről. Mentőket!...

Kilenc riport

Bródy Sándor regénye

Távirat. Telefon

Lejebb, lejebb!

Szörnyű átka annak a politikai és gazdasági képtelenségnek, amelyet Ausztriával való közösségnek hívunk, hogy a nagy, a legfőbb bünből, a kiegyezésből olyan apróbb bünök sarjadjanak, amelyek a bün pokoli növekvő erejével csakhamar ránőnek a szülőökük fejére is.

Ime: kétségtelen, hogy a legfőbb rossz maga az a tény, hogy a kiegyezést egyáltalán megkötötték, hogy nem mentek át az önálló vámterületre, amelynek pedig egész mult szombatig a jogállapotában voltunk s amelyet csak most fog elhomályosítani, ismét teljesen kiküszöbölni még a magyar politikai élet frazeológiájából is a keserves tény, hogy a kormányok megegyeztek.

Ez tehát a főbün és az égre ennek kelene a leghangosabban kiáltani. Ámde olvassátok el csak beljebb a hasábokat, amelyek a kiegyezés tartalmáról szólnak és feltámadhat szivetekben a szorongás érzése, mintha a Dante poklának a kövein haladnátok mind lejebb, lejebb borzalmasabb helyekre.

A bankkérdés kikapcsolásával üzött játék még csak szemérmetlen és szédelő, de a vasuti csatlakozások dolga már gazdasági meggyilkolása ennek az országnak.

Nem tudjátok még miről van szó. Hallgassátok csak meg. A bankkérdést kikapcsolták azzal az örvvel, hogy még nem aktuális, csak akkor lesz azzá, amikor a bankszabadalom lejár. Kérdés, hogy a bank kérni fogja-e a hosszabbítást? Ez a frivol formula annyit jelent, hogy szavazza csak meg a képviselőház a kiegyezést, meg a kvótaemelést, majd kéri tüstént Bilinszki ur a hosszabbítást és akkor már, újabb tiz évre lekötve, a gazdasági közösség további bilincseiben nem lesz sem erőnk, sem módunk arra, hogy a közös banktól szabaduljunk.

De, mondom, ez még csak frivol játék, olyan átlátszó kis csel, amit legfeljebb valami gyermekujság olvasó publikuma előtt lehet feladni rébusznak. Hanem a vasuti csatlakozások dolga az egyszerűen annyit jelent, hogy Ausztria ércfállal vesz körül bennünket, hogy fent Annabergnél a nyakunkra szorítva tartja a kezét, lent pe-

dig, Ogulinnál megnyitja a szívünk erét és elvéreztet bennünket. De ne virágozzuk a szót, mondjuk meg miről van szó: arról, hogy az annabergi csatlakozásért, amely azonban csak 1917-ig szabad, azontul új alku tárgya lesz, a magyar kormány cserében megengedte Ausztriának, hogy Ogulinból kiindulóan le a dalmáciai Kninig vasutat építhessen. Mi ez? Mit jelent ez? Azt, hogy a Poroszországgal Annabergen keresztül való nyomoruságos kis szabad forgalmunkat tiz évre megengedi az osztrák, de tiz év mulva itt újra a nyakunkra teheti a kezét és megfojtással fenyegetve kényszeríthet újabb kiegyezésre. Ellenben neki Ogulintól Dalmácián keresztül olyan rövidebb ut nyílik le a tengerig, amely elveszi Fiume minden forgalmát, hitvány, értéktelen pocsétává teszi százmiliókkal épített kikötőnk tengervizét, a mellett pedig az új vasutvonalon üzendő tarifapolitikájával elérheti, hogy az osztrák kivitel javára teljesen megszűnjön a magyar tengeri kivitel. És ez a vasut nem tiz évre szól, mint az annabergi csatlakozás, hanem örök időkre, vagy legalább is addigra, amíg Ausztria áll, az pedig még mindig egyáltalán nem akar megdöglenni.

Ezek eddig ama tények az új kiegyezésben, amelyet A H i r ma napvilágra hoz. Ezekért kellett becsületszóra fogadni a titoktartást, hogy a közvélemény taglóval agyonüthető, a képviselőház kapacitálással, tekintélyeskedéssel, megdolgozással kezessé tehető legyen.

Ma, éppen ma szólalt meg Kossuth Ferenc Körmenten és apja szobránál így kezdte a szavait: „Nehéz időben mindig küldött az isten e nemzetnek belátást, hazafiságot, politikai érettséget. Olykor a férfibátorságra, máskor pedig a férfias mérsékletre, a kitartásra, az állhatatosságra, a bölcsességre kellett bízni a haza sorsát.”

Szatiraként cseng fülünkbe a miniszter szava és szeretnénk hozzátenni: „Ez t a kiegyezést, tisztelt képviselőház, meg kell szavazni!” Ma ez a mérséklet, ez a kitartás, ez az állhatatosság és ez a bölcsesség. Igen a bölcsesség. A legfőbb bölcsesség pedig: mindent odaadni Ausztriának...

Országos csapás!

Gyászos kiegyezés

Letörrik az obstrukciót

A javaslatok a Ház előtt Október 16: az új Világos

Bécs örömmámorban Második vágány a holdban

Négy képviselő nyilatkozik A Hír-ben

Munkában a császár kedvencei

Mindig vallottuk, hogy Magyarország és Ausztria között méltányosan, jogosan, törvényesen csak egy kapcsolat lehet: a perszonális unió. Egyébként minden más kapcsolat csak minket fojt meg. Annyira éles, annyira elintézhetetlen harcban áll Ausztria Magyarországgal, annyira ellenkeznek a két ország érdekei, hogy a kiegyezés részint lehetetlen, részint szükségtelen. A csufos, végzetes kiegyezésben mindent odaadtunk az osztrákoknak: *Vámszerződés lesz vám-szövetség helyett.* Tehát a vámközösség tényleg megmarad a közbeső vám nélkül. Ami egyike volt a legnagyobb követeléseinknek, a *fogyasztási adók elkülönítéséről* szó sincs. Kimondották ugyanis, hogy a fogyasztási adókat a két ország külön kezeli, külön állapítja meg, de a differenciális pótlékokat Magyarország átutalja Ausztriának. Tehát minden marad a régiben. Ezzel szemben lesz kvótaemelés. Az önálló bank nem szerepel a kiegyezésben. Furfangos, de hihetetlenül naiv formulával, amelyet A Hír elsőnek közölt és amelyet most félhivatalosan is megerősítettek, intézték el a nemzet kérelmelhetetlen, nagy követelését. Sem a függetlenségi párt, sem a néppárt nincs megelégedve a kormány silány alkujával, melyből már is megdöbbentő részletek derültek ki. A Hír munkatársa ma több országgyűlési képviselővel beszélt a kiegyezésről s ezzel kapcsolatban a bankkérdésről s a kvótáról. A nagyérdékű nyilatkozatokat itt közöljük:

Éber Antal:

— Amíg a kiegyezési tárgyalások folytak, a legjogosulatlanabb támadással illettek engem azért, mintha én a közös bank hive volnék. Pedig én csak azt prédikáltam, hogy ma, — mikor egy nemzetközi pénzválságot használ fel az osztrák arra, hogy hiteléletünket az ismert módon megtámadja, — elsősorban azt az eshetőséget kell kizárni, hogy abba a helyzetbe ne jöjjünk, hogy még ez évben kelljen felállítani az önálló bankot. Ez ugyanis egész gazdasági életünkre a legnagyobb bajokat hozhatta volna. Három eshetőség merült föl a tárgyalások alatt. Az első, hogy a kormány 1917-ig meghosszabbítja a közösséget; a második, hogy ez év végén kellett volna felállítani a magyar bankot; a harmadik, hogy a szabadság 1910-ig megmarad s majd 1910 december 31-ike előtt látjuk, hogy mi a teendőnk. Az első eshetőség azt jelentette volna, hogy a függetlenségi párt elveit megtagadta, a második pedig a legnagyobb pénzügyi veszélyeket rejtette volna magában és én igen szerencsésnek tartom a kormányra nézve, hogy lehetővé vált a harmadik eshetőséget választania. Ez nem árt a függetlenségi párt elveinek s nem fokozza a mostani pénzügyi válságot. — *A kvóta csekély emelését elfogadom*, mert föltételezem, hogy megfelelő rekompenzációkat kapunk érte. Beszélük, hogy a kormány garanciát vállalt arra, hogy 1910-től 1917-ig a *valuta-paritást fenntartja Ausztriával.* Nem tudom elképzelni, miként viheto ez keresztül, hogy lehet ezt garantálni. A bank-kérdés szempontjából a kiegyezésnek ezt a részét a legnagyobb figyelemmel kell kísérni.

Farkasházy Zsigmond:

— Amíg a kormányok megállapodásait nem ismeri az ember, nem lehet azok-

ról itélni. A külső jelek *semmi jót sem sejtetnek.* Ha való, hogy a kvóta felemeléséről tárgyaltak, sőt megállapodásra jutottak és hogy a bankszabadságra nézve kompromisszumot kötöttek, *akkor a kiegyezés rossz.* A nagymérvű titoktartás dacára sok mindent tudunk a kiegyezési tárgyalások tartalmáról s az eredményeket egybevetve, azt mondhatjuk, hogy amit Ausztriának adunk, azt súlyos milliárdokba ki lehet fejezni, *amiket kapunk, azok kétes értékű inponderabilitás.* A szerződési forma, az időbelileg és térbelileg korlátozott annabergi csatlakozás, a magyar fogyasztási adók emelésére vonatkozó osztrák engedelem olyan „víványok”, melyekért milliárdokat fizetni, — *valóban kedvezőtlen alku.*

— Am mindennél jobban kell csodálkoznunk azon, hogy semmit se hallani a *készítések kötelező megkezdéséről*, — *az egyetlen intézkedésről*, amelyből Magyarországra pozitív, számokban kifejezhető előny származhatik vala . . .

— Meggyőződésem, hogy ha a kvótaemelés és a bankszabadságra vonatkozó egyezmény tényleg benn foglaltatik a két kormány megállapodásaiban, *akkor azzal a megállapodással a kiegyezés sorsa még nem dől el.*

Nagy Emil:

— Magyar emberek között nézeteltérés abban nem lehet, hogy *az önálló nemzeti bank után törekedni kell.* De ez nem könnyű jelszó-kérdés, mert hiszen a magyar önálló banknak olcsó pénzt kell adnia, annak tartalommal kell bírni. Az én felfogásom az, hogy a bank-kérdés szoros kapcsolatban van a nyugot-európai, főleg francia és angol pénzügyi szimpátiájával. Hiába állítjuk fel a külön bankot, ha nem kíséri ezt teljes rokonszenvvel főleg Angolország és Franciaország. Mert különben nem tudjuk legyűrni az egyesült osztrák-német pénzügyi zsarnokságát. A külföldi szimpátiákkal pedig nem jól állunk. Nem biznak bennünk, mert azt hiszik, hogy a függetlenségi politika törekvései végeredményben oda fognak vezetni, hogy Ausztria fölbomlik, németsége Németországhoz csatlakozna, ami a német hatalmasságot jelentékenyen emelné. Elvesztettük a francia és angol pénzügyi világ rokonszenvét és mindent el kell követni, hogy ezt visszanyerjük. Meg kell velük értetni, hogy a mi függetlenségi törekvéseink nem akarják aláásni az európai államok konstellációját, hogy mi nem áskálódunk a monarchia nagyhatalmi állása ellen. A belügyi konszolidáció munkája szoros kapcsolatban van a banküggyel, oda kell hatni, hogy bizalom képződjék Magyarországra iránt. Ez elsőrendű kormányzati feladat.

— Az önálló bankot *1910-re meg kell csinálni* s ebből nem engedhetünk. De gondoljuk meg, hogy ez igen nehéz kérdés. Igyekezzünk, hogy a paritás fogalmát átplántáljuk a külföld közvéleményébe. Helyes utra kell terelni a külföldet, hadd tudják meg végre, hogy mi csak igazságos alapra akarjuk helyezni a kiegyezést, hisz nem vagyunk forradalmárok. A nemzeti bankot felállító munká-

latnak szinte kísérő járuléka, elengedhetlen kelléke az, hogy a belügyi viszonyokat konszolidáljuk.

Zboray Miklós:

— Ma még, nem ismerve a kiegyezés részleteit, nem nyilatkozhatom, hogy azt milyennek találom. Amit a bank-kérdés tekintetében eddig olvastam, abból azt látom tulajdonképpen, hogy kettéosztás lenne, de *megmaradna az osztrák-magyar bank és csak elnevezés dolgában tennének különbséget, eselleg nagyobb hatáskörrel ruházna föl a budapesti kirendeltséget.* Ez amolyan és-szócskaszerű vívmány lenne. Egyéni nézetem különben az, hogy Magyarországon *ugy az önálló vámterületet, mint a külön bankot, előbb-utóbb meg kell csinálni.* Ez létkérdésünk, mert nem szabad felednünk, hogy ipari vállalatunk tőkéje legtöbb esetben külföldi pénz, vezetősége a legtöbb esetben külföldi egyén s még ily körülmény között se tudunk odáig jutni, hogy az előnyösebb helyzetben levő osztrák gyárakkal szemben vállalatunk a versenyt fölvehessék. Például a gépgyártás, a papírgyártás terén a magyar terméket drágábban kell eladni a gyáraknak, mint a külföldiek adják, ha meg nem védjük iparunkat ezzel a külföldi konkurenciával szemben, iparfejlesztésről komolyan beszélni nem lehet. Koncedálok, hogy az önálló vámterület létesítése esetén, legalább egy időre, még drágábbak lesznek terményeink, azonban bizonyos az is, hogy több biztonsággal remélhetjük az ipar fokozottabb fejlődését s a mi kistökéseink is bátrabban fognak abban résztvenni s így egyrészt ami haszon lesz, benmarad az országban, a most még tartózkodó kistökének, másrészt, ha az áru valamivel drágább is, a tőke visszaháramlása ugyancsak az országban történik.

*
* * *

Ne gondolja senki, hogy a kormánynak nyert csatája van. Ó, dehogyan. Nagy, erős küzdelemnek napjai következnek, mert meg fog mozdulni a nemzet, hogy emlékeztesse a függetlenségi pártot harmincesztendő programjára, mely Ausztriával minden közösséget kizár.

Emelik a kvótát!

Miután a függetlenségi programban félre nem érhető precizitással ki van fejezve, hogy semmiféle kvótát nem fizetünk, hogy a magunk katonaságát magunk fizetjük, a derék magyar kormány szépen belement a kvóta felemelésébe. Az új kvóta több mint egy százalékkal magasabb. Minden száz korona közös teher után ezentul *harminchat* koronát fizet a magyar. Számálhatatlan milliárdokat visz ki tőlünk az osztrák, hogy mennyit, majd csak akkor állapíthatjuk meg precíze, ha azokat a külön kedvezményeket is hozzácsapjuk, amiket a kiegyezés egyéb tételeiben adott Wekerle Becknek.

Érdekes kommentárt fűznek a kvótaemeléshez a bécsi lapok. Azt mondják, hogy a kvóta felemelésével *megdőlt az a tévhit*, hogy Magyarország nem bír el nagyobb kvótát, mint eddig. És ebben a bécsi lapoknak van igazuk.

Vágányok a holdban

Az annabergi csatlakozás

A magyar kormány az új kiegyezésben garanciákat kért az osztrák kormánytól, hogy nem zárja el a szent előlünk Annabergben. Hosszas tárgyalások után rekompenzációul köteleességet vállaltunk az iránt, hogy a dalmát vasutat megépítjük Ausztriának s beértük azzal, hogy a kassa-oderbergi nem kapja a külön sínpart, de az osztrák vasutak második vágányt építenek Oderbergtől Annabergig, hogy több kocsi közlekedhessen a két állomás között, mint eddig. Bizonyos klauzulákat is állapított meg a két kormány s ezekben az az érdekes, hogy csak 1917-ig kötik az osztrák kormányt. Ha tehát 1917-ben újra nem adjuk el az országot Ausztriának, 1918.

januárjától fogva megint elzárja előlünk a porosz határt.

Ehhez pedig azt a különös kommentárt fűzik a bécsi lapok és azzal nyugtatják meg az osztrák közvéleményt, hogy a második vágány csak *clvben* lesz meg. Azaz: a holdban.

Hálás a császár!

Bécsből jelentik, hogy a király a kiegyezési tárgyalásokban résztvevő urakat *mind ki fogja tüntetni*. A miniszterek *ordót kapnak*, az államtitkárok (*Szterényi és Popovics*) *titkos tanácsosságot*, a szakreferensek pedig soron kívül lépnek elő.

Tehát a császár hálás.

Nincs külön bank!

Amit *A Hír* elsőnek jelentett, szó szerint beteljesedett. A magyar bankot eladták. Közös marad a bank továbbra is. Kiszeltek egy furfangos formulát, amely a kérdést nyitva hagyja és a magyar kormányt odaszögezte ahhoz a kényszerhez, hogy a *közös bank szabadságának meghosszabbítása* fölött az osztrák kormányval *tárgyalni fog*. A magyar nemzetnek 1908. január elsejétől fogva, ha addig a közösséget fenntartó kiegyezés törvénybe iktatva nem lesz, *joga van az önálló magyar nemzeti bankhoz*. Január elsején nem tartozunk elfogadni a közös bank pénzjegyeit. Most pedig úgy áll a helyzet, hogy 1908. január elsején a bankot nem állíthatjuk föl, hanem köteleztük magunkat arra, hogy a bank privilegiumának meghosszabbítása fölött, *ha a közös bank kérti fogja*, ami egész bizonyos, hogy megteszi, *tárgyalást kezdünk* a bankkal is, Ausztriával is.

Ezt a formulát elsőnek közölte *A Hír*. Ma félhivatalosan is megerősítik. Elsősorban a *Pester Lloyd*.

Kossuth Ferenc nyilatkozott a kiegyezésről

Tegnap volt Körmenen a negyvenharmadik Kossuth-szobor leleplezése. A leleplezési ünnepségen megjelent Kossuth Ferenc és hosszabb beszédet mondott, amelyben előbb az általános politikai helyzetről beszélt, majd a kiegyezésről nyilatkozott:

Midőn a helyzet nehézségei a legjobban tornyosultak, meg kellett kezdeni Ausztriával a kiegyezési tárgyalások terén azt a hosszú mérkőzést, amelyben alig volt más erőnk, mint ügyünk szentsége és igazsága, hazafiságunk nagysága és akaratumk törhetetlensége. A történelem meg fogja ítélni, hogy a nehéz helyzetben teljesítettük-e kötelességünket. Az én szigorú birám, saját lelkiismeretem, azt sugja lelkemnek, hogy igen. Tudom, hogy a nemzet vezéreitől megkívánja, hogy előjárjanak példával a munkásságban, példával a komolyságban, az *önmérséklésben*, az *eszközök gondos megválogatásában*, példával annak *megfontoltságában*, *mi viheto keresztül, mi nem*, milyen fokig *veszülhető a hur*, milyen eszközöket, milyen fegyvert, mikor és mily mérvben kel felhasználni és példával elsősorban azzal a lankadatlan munkássággal, amely egyedül képes, — ha kellő tudással és komolysággal párosul — a győzelmet biztosítani a XX-ik század békés harcainban. Mindezt alkalmaznunk kellett az osztrák kormányval folytatott azon tárgyalásoknál, amelyek a *főbb pontokra nézve tegnap este megegyezésre vezettek*, úgy, hogy *késznek mondható a kiegyezés*. Sajnálom, uraim, hogy éppen erre nézve *keveset hallhatunk tőlem*, mert ily fontos ügyben *más helyen és nem ünnepi asztal mellől* kell a kormányval nyilatkoznia. Annyit azonban mondhatok, hogy az igen nehéz feladatot, mely sokáig megoldhatatlannak látszott, *sikerült végre megoldanunk*, úgy, hogy *Magyarországnak is, Ausztriának is ki legyenek elégítve az adott helyzetben támasztható igényei*, vagyis más szóval úgy, hogy a kiegyezés az adott helyzetet tekintve, *jó legyen Magyarországnak és jó legyen Ausztriának*. Ennek természetesen így is kell lennie, ha azt akarjuk, hogy a kiegyezés megfelelően céljának és békés anyagi fejlődést biztosítson a két államnak. Midőn azt mondom, hogy a kiegyezés Magyarországnak is kedvező, ezzel jeleztem azt is, hogy nem lettek feladva a magyar szempontok, tehát a magyar nemzet többségének, a *függetlenségi pártnak szempontjai sem*.

Az egész dologban csak egy szomorú: hogy ezt a beszédet Kossuth Ferenc, Kossuth Lajos szobra előtt mondotta.

Sebbel-lobbal törvény lesz a Kiegyezésből

A kormánynak az a terve, hogy még az idén letárgyalja a kiegyezést, a múlt ülésszakban benyújtott törvényjavaslatokat, sőt a jövő évi budgetet is és ha lehet, háromhónapos indennitást mindenestre kér a parlamenttől. Hogy mindez sikerül-e, ma még kérdés. Sok függ, ha ugyan nem minden a horvátok és a nemzetiségek magatartásától. Ha ezek a derék testvéreink összefognak, vagy ha akárcsak külön is *obstrukcióba* fognak, vége *Wekerle* szép reményének és megeshetik, hogy a kiegyezést az idén letárgyalni nem sikerül.

Ebben az esetben az a veszedelem fenyegetné a kormányt, hogy 1908-ra nincs meg a kiegyezés, ha pedig nincs meg, akkor — megszűnve a két állam között a közösség — *önmagától megszűnik a közös bank szabadsága is*. A kormány máris azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a kiegyezés ellen meginduló esetleges obstrukciót letőri, esetleg a házszabályok ideiglenes érvényességű megszorításával.

Tizenkettőt üt az óra...

Egyeztetnek, aláírnak

Tjesztő gyorsasággal és lázzal folyik a munka ma is a miniszterelnökségen. Vasárnap délelőtt óta négy albizottságra osztva szövegezik a kiegyezési komplexumot. Az osztrákok németül, a magyarok magyarul, azután kölcsönösen lefordítják és összeegyeztetik, hogy a Reichsrath elé kerülő törvényjavaslat szórul-szóra azonos legyen azzal, amelyet a magyar képviselőház fog — sajnos — megszavazni.

A miniszterek a munkát annyira sürgősen csináltatják, hogy a szakreferensek hét-főn este nyolc óráig dolgoztak, erre négy órai pihenőt kaptak, *éjjelkor ismét együtt voltak* s dolgoztak mindaddig, amíg végig, az utolsó pontig, az utolsó vesszőig mindent befejeztek.

Kedden délelőtt összeülnek a miniszterek, s áttevidéálják a referensek munkáját s ha rendben találják, *aláírják és kölcsönösen kicserélik*. Délutánig, esetleg estig elkészülnek s egyrésztük már kedden este, a többiek szerdán reggel mégis csak hazautaznak.

Nyolc napig voltak Budapesten. Nyolc nap alatt teljesen kizsebeltek.

A király öröme

Kell-e nagyobb boldogság nekünk, négyszáz esztendeje kipróbált lojalis alattvalóknak, mint az, hogy az agg császár szombaton éjszaka úgy aludt, mint egy angyal. Pedig beteg volt, rosszul érezte magát s korábban is feküdt le, mint máskor.

Amikor lepihent — mint bécsi tudósítónk telefonozza — már tudta, hogy a kiegyezési tárgyalások meghiusultak s kiadta is a parancsot, hogy *Beck* miniszterelnököt korán reggel fogadja. Nem sokkal azután megjött a telefonos jelentés Budapestről a kedvező fordulatról. Ő felsége rendkívül megörült a jó hírek és mikor közölték vele *Wekerle* miniszterelnöknek azt a mondását: *Az osztrák miniszterek is, meg mi is jobban fogunk aludni ma éjszaka, mint tegnap*, — a király mosolyogva jegyezte meg:

— *Meghiszem azt. Én is.*

Ferenc Ferdinánd trónörökös még szombaton este siffirozott táviratot kapott Budapestről részletes jelentéssel a kedvező fordulatról.

Az utolsó lakoma Áldomást csaptak Budán

A gögög tüzzel és komédiás beállítással befejezett kiegyezési tárgyalások öröme *Wekerle* Sándor ma újra ebéden látta magánál az osztrák vendégeket. Az ebéden résztvettek: *Beck* báró osztrák miniszterelnök, *Korytowski* lovag, *Derschatta*, dr. *Forst* és gróf *Auersperg* osztrák miniszterek, dr. *Sieghart* és *Rocssler* lovag osztály-

főnökök, *Kossuth* Ferenc, gróf *Andrássy* Gyula, *Darányi* Ignác gróf *Zichy* Aladár, dr. *Günther* Antal és *Josipovich* Sándor, *Mezőssy* Béla és *Szterényi* József államtitkárok.

A naiv Binder úr akadályai Budapesttől Bécsig és vissza

Binder ur, osztrák miniszteri hivatalnok, udvari tanácsos és a kiegyezési tárgyalások során ő reá is volt bízva egy darab az osztrák hazából. Szorgalmasan, gondját is viselte az osztrák érdekeknek — nappal, éjszaka pedig a híres pesti jókedvet tanulmányozta. Mind a kettőbe annyira bele is fáradt, hogy amikor szombaton délután a főnöke, *Sieghart* mondotta neki:

— *Binder* ur, a kiegyezés meghiusult! — rögtön szaladt ki a nyugotira és meg sem várva a hétórai vonatot, amelyen a többi osztrák urak utaztak haza, már akkor fölült a vonatra. Erék hazáig aludt, mert fáradt volt szegény, otthon pedig folytatta reggelig. Vasárnap reggel fölkel, szépen kiöltözött, ahogy vasárnap illik és lement a kávéházba reggelizni.

... Az első ujságról, ami a kezébe került, feléje mérédt a hír, hogy *megvan a kiegyezés!* *Binder* ur majd leesett a székről. De aztán összedezte magát, kocsira ült, ki a vonathoz és vissza Budapestre! Itt megfogta az Angol királyné portását és aggódva kérdezte, szabad-e még a szobája? Szerencsére szabad volt és *Binder* ur visszaszempolygott a lakásába, mintha egy pillanatra sem lett volna távol Pestről, és fülig munkában, ki sem mozdult volna a szobájából. A dolog azonban kiszivárgott és *Binder* urnak szigorú fejesőváltásban volt része főnökeitől. Mert hogy lehet azt a politikust használni, aki komolyan veszi, amikor a kiegyezés nehézségeiről beszélnek neki.

A börze öröme

Vasárnap a börze a kiegyezés megkötését magánforgalomban erős hausse-szal eskomptálta. A *Magyar Hitel*, amely szombaton 733 koronával zárult, vasárnap 772 koronáig emelkedett s *Magyar Járadék* szintén 1 százalékkal emelkedett. A király betegségének híre a *Magyar Hitel* ismét leszállott 768-ra. A mai üzlet is szilárdan indult. Bécs számlájára nagyobb fedezetvásárlások történtek. Az osztrákok arra spekuláltak, hogy nem lesz meg a kiegyezés s ezért nagyobb eladásokat eszközöltek s ma fedezni voltak kénytelenek. Nagy volt az érdeklődés a *rimamurányi* részvények iránt. Az *osztrák hitel* ma két koronával, a *magyar járadék* tizenöt koronával, a *Leszámitolóbank* és a *Jelzálogbank* papírjai nyolc koronával, a *Városi Villamos* részvényei szintén nyolc koronával emelkedtek.

A bécsi tőzsde tegnapi magánforgalmában igen élénk forgalom fejlődött ki. A mai előtőzsde forgalmának kezdetén ratifikálták a *tegnapi áremeléseket* és az árfolyamok tovább emelkedtek. Nagyon *viharosan folyt le az üzlet a két hitelrészvényben*. Magyar koronajáradékból nagy fedezéseket eszközöltek. Az osztrák-magyar bank részvényei *husz koronával emelkedtek*. Az üzlet csak akkor lett nyugodtabb, a mikor a fedezések megszűntek.

Kelemen Samu levonja a konzekvenciákat. Szatmárnémetiből táviratozzák: A függetlenségi kör október 6-ika alkalmából társas összejövetelt rendezett. Az est folyamán *Kelemen Samu* országgyűlési képviselő a választók felkérésére nyilatkozott a választói jog reformjáról és a kiegyezés kérdéséről. A választói jogot mielőbb meg kell valósítani, mert minél jobban késlekedünk, annál bizonyosabb, hogy a késedelem a legszélse irányzatokat erősíti. A reformot becsületesen kívánja végrehajtani. A kiegyezés kérdésében szükséges, hogy az ne *jelentson olyan gazdasági lekötöttséget*, amely az önálló gazdasági berendezkedésünknek előkészítését akadályozza. A bankkérdést feltétlenül *ki kell kapcsolni a kiegyezés komplexumából*, hogy az önálló banknak 1910-ben való felállítására idő és mód legyen. Ha oly kiegyezésnek elfogadását kérnék tőle fönt, amely elfogadhatatlan, úgy *levonja belőle a következményeket*. A választók bizalmat nyilvánítottak képviselőjük iránt.

Csókolódik Wekerle a horvát árulókkal!

Megvásárolja a támogatásukat Nincs többé magyar tenger

Jelenteti a magyar kormány fekele szombatjának vizshangjaképp Horvátországból félhivatalos táviratok révén, hogy

1. Zágráb pénzügyi világa nagy megelégedéssel fogadta a kiegyezés perfektuálásának hírért,
2. Rakodczay bán fejét kívánják horvát testvéreink,
3. a magyar országgyűlés megnyitására szorvezkednek a horvát küldöttek,
4. Spalatóban megbeszélnek legközelebb az új harc új taktikáját.

Mind-e jelenségek egyszerre bőbeszédűvé varázsolják a kormány informáló szerveit. Miért a nagy nyíltság? Megmondjuk menten. És kitűnik mindjárt, hogy oka van a kormánynak arra, hogy horvát veszedelmeket fessen a falra. Semmi más, csak éppen az, hogy a horvátokkal kapcsolatos új árulásról elterelje a figyelmet. A négy hivatalos beharangozással szemben azonban *A Hír* értesülései ideállítják a valóságot a maga döbbenetes meztelenségében.

1.

Rádás az 1868: XXX-ra! Amit Supilóék a végsőkig tágitottak már. Horvátországgal kötött egyezségünket most rádással cifrázza föl Wekerle. Több önállóságot, teljesebb önállóságot ad a horvátoknak: semmivel sem kevesebbet, csak azt, hogy külön állatforgalmi szerződés kötése hatalmazza föl a horvát kormányt. Magyarország ugyanis behódol Ausztriának, de ezenfelül Horvátország megkapja azt a jogot, hogy állatforgalmi egyezségét függetlenítse a magyar gazdaságpolitika érdekszférájától.

2.

Miért? Miért? Az 1868: XXX. törvény-cikk kilyukasztásának és végzetes megtoldásának kézenfekvő a célja. Cserébe mindössze azt kívánja Wekerle a horvátoktól, hogy a szombat este megpecsételt magyar árulást helyeseljék a tartománygyűlésnek Budapestre küldött orosz-lánjai. A külön állategészségügyi egyezmény megéri a horvátoknak azt a kis önmérséklést, hogy a kiegyezést lenyeljék. Miért ne asszisztálnának a magyar többségnek? Ha az ő gyomruk megbirja a keserű falatot, a horvátoké inkább elbirhatja, különösen, ha az állategészségügy terén államot alkothatnak az államban.

3.

Jön Rieka! Az annabergi csatlakozásnak is megvan már az ára. Wekerle átengedte az osztrákoknak az ogulin—knini vonal kiépítését. Ez a vasutvonal megszerzi a horvátoknak azt az örömet, hogy Fiumét elveszi Magyarországtól. Az ogulin—knini összeköttetés megemisszi a magyar tengerpart Magyarországra felé terelődő forgalmát, még jobban elszakítja tőlünk az ősi jogon hozzánk tartozó Dalmáciát, kizár bennünket a dalmát kikötőkből, szóval: elrabolja a magyar tengert. Így teljesen és tökéletesen az osztrák bilincsek gyűrűibe kerülünk és a horvátok közelebb jutnak szerelmükhöz: Rieka birtokához.

4.

Ogulin-Knin patronusa. Ki készítette a magyarok számára az új kelepécét? Ki fekteti le a sineket Ogulin és Knin között? Ki más, mint a magyarok kiváló barátja: Ferenc Ferdinánd

trónörökös! Az ő taktikai tapasztalása, hogy Ausztria tökéletesen védtelen Dalmácián át és egy dalmát háboruban az osztrák sereg nem tudna előrenyomulni. (Megfelekedezett a trónörökös arról, hogy visszavonulni se tudna így a sereg s ez ritka előny!) A tavalyi kombinált nagy gyakorlatok faskóját is ebben látta a trónörökös s ezzel magyarázta meg a császárnak, hogy szárazföldi hadseregünk elkésett a flotta partraszállásától. Az ogulin—knini vonal sorsa ezzel eldőlt. Akarta a trónörökös, akarta a császár, persze, hogy akarja Wekerle is. Vesszen a magyar tengerpart! De örüljön az osztrák és örvendjen Horvátország!

Ezek hát a nagy árulás ama részletei, amivel a horvátok barátságát óhajítja Wekerle kárhózas ügyének megnyerni. És sikerülhet a terve. Amikor magyar jogok feladásáról van szó, illatozva illatoznak Wekerlének a siker virágai. Hogy mi belepustulunk, mellékes. Fiume ezen a ponton a mienk marad: — kivándorolnunk arra muszáj.

Angol röpirat a magyarság mellett. Böven gondoskodnak róla, hogy az osztrákok álláspontját, hazudozásait a mi politikánkról, küzdelmeinkről minél jobban elterjesszék a külföldön. Darabonték sem kimélnék költséget és fáradságot, hogy a külföldet „informálják”. Magántudósok, akiket ezerféle érdekszál fűz a nemzetellenes klikkekhez, szakadatlanul föl-föl-lepnek nagyképu tanulmányaikkal, cikkeikkel, a melyekben a szándékos tévedések és az ellenünk szórt rágalom csak egy homzseg. Ezért hálával és örömmel kell fogadnunk minden olyan külföldi írást, amely őszintén, becsületesen tárja föl az idegen közvélemény előtt a mi politikai és szociális állapotainkat. Ilyen írás Yolland Arthurnak, a budapesti egyetem angol tanárának Londonban most megjelent röpirata. Nemrégiben könyvecske jelent meg Londonban, a melyet egy Scotus Victor álnévű ember írt és amely Ausztria-Magyarországgal és népeivel foglalkozott. Ez az író azt igyekezett bizonyítani, hogy a magyar függetlenségi törekvések jogtalanok és az európai egyensúlyt is veszélyeztetik. Erre válaszol Yolland „A magyarok alkotmányos küzdelme” című röpiratában. A pragmatika szankeió magyarázatánál kezd. kimutatja, hogy az osztrákok és a király milyen jogtalanul magyarázzák belé a közös intézményeket. Aztán elmondja a legutóbbi évek alkotmányos küzdelmeinek történetét, mindenütt lelkes szóval, igazán imponáló tudással, tájékozottsággal és kristálytisztá, gyönyörű világossággal védelmezvén a magyar igazságot. A nemzetiszin borítékos füzetke egy penny és ezzel az olcsó árral bizonyára nagy szolgálatokat fog tenni a mi ügyünknek külföldön.

Jönnek a horvátok. Szerdán reggel érkeznek Budapestre a horvát delegátusok. Dél előtt tíz órakor értekezletet tartanak a Continental-szállóban, hol követendő eljárásuk és magatartásuk fellett fognak végleg határozni. Az obstrukcióra vonatkozólag a horvát-serb koalíció eddig semmiféle határozatot nem hozott.

Már késő. Tegnap délután a baranya vármegyei függetlenségi párt — mint Pécsről jelentik — nagygyűlést tartott. Határozati javaslatot hoztak a kiegyezésre vonatkozólag. A nagygyűlés, amelyen több ezren vettek részt, délelőtt tíz órakor kezdődött. Jagits József elnöki megnyitója

után Sággy Gyula, mint az országos függetlenségi párt kiküldöttje beszélt arról, hogy miért kell a függetlenségi pártnak a koalíció keretében megmaradni. Ferdinánd Béla a közgazdasági kérdésekről beszélt. Indítványára elfogadták a következő határozati javaslatot:

A nagygyűlés elvárja, hogy a kormány Ausztriával oly kiegyezést, mely az ország gazdasági érdekeit meg nem óvja és az ország törvényes önállóságát ki nem domborítja, nem köt; minden körülmények között biztosítandó az ország önálló gazdasági berendezése 1917. éven tül időre, kívánja, hogy haladéktalanul becikkelyeztessék a magyar autonóm vámtarifa és az önálló magyar banknak a közös bank szabádmának lejártára való biztosítását elodázhatlan szükségnek ismeri el. Mindezek teljesítése reményében a nemzeti kormány iránt bizalommal viseltetik és ilyenirányu tevékenységében mindenkoron támogatja.

Keresse György országgyűlési képviselő és Réder Károly felszólalása után a nagygyűlés véget ért.

Harci riadó az aradi vértanu-szobornál

Barabás Béla beszél. A küzdelem nem szűnt meg, — fojtogatnak most is! Ki a nemzet legnagyobb ellensége? Ne felejtsünk, fizessünk! Nem köszöntik föl a királyt!

— A HIR tudósítójától. —

Arad, október 7.

Ötvennyolcadszor fordult az év amaz október hatodika óta, melyet a nemzet szent napjává avatott a Tizenhármak mártir-halála. A régi keserűség, amely ezideig fátyol alatt szunyadt, ujult erővel ébredt tegnap Aradon, a vértanuk városában. Gyászszal és harci készséggel teljes volt az a beszéd, amelyet Barabás Béla, a függetlenségi eszméknek ez a törhetetlen harcosa mondott a vértanu-szobor előtt. Utána Nagy György beszélt, vad gyűlölet hangján emlegette a nemzet elnyomóit. Impozáns és szép volt az aradi ünnep s a tartalmában mélyen jelentőségteljes.

Miután Návay Lajos a képviselőház és Károlyi Gyula a kormány nevében letették a koszorukat, az országos függetlenségi párt koszoruját a kezében tartva előállott Barabás Béla és a következő beszédet mondta:

— A magyar képviselőház és a magyar nemzeti kormány koszoruja után én teszem le a harmadikat: a függetlenségi párt koszoruját azon képviselőtársaimmal együtt, akik Aradra zárandokoltak. Ötvennyolc év előtt a nemzet legnagyobb ellensége a nemzet vezéreit kivégeztette Aradon. Ötvennyolc év után a gyászos és végzetes küzdelem nem szűnt meg, mert most is ugyanaz a gonosz hatalom akarja megfojtani a nemzetet. (Éljenés) Legyen e küzdelmeknek vége a nemzet dicsősége és szabadságának diadala. (Hosszantartó éljenés.)

Barabás Béla után Nagy György beszélt, és valósággal lázító hangon szólt a nemzet elnyomóiról.

A beszéd után a katonai vár mellett lévő vesztőhelyre vonult az ünnepelő tömeg, s ott is koszorukat helyeztek el.

A vesztőhelyről visszajövet, a Fehér Kereszt vendéglőben lakoma volt, amelyen azonban sem Sebess Dénes miniszteri tanácsos, aki a székelygyűlésen a kormányt képviselte, sem Návay Lajos, sem pedig Károlyi Gyula gróf főispán nem jelentek meg. Ennek érdekes oka van.

Ugyanis a függetlenségi érzelmű székelyek közül sokan megtudták, hogy a kormány képviselője a lakomán föl akarja köszönteni a királyt. Kijelentették, hogy ha a vértanuk városában valaki tósztot mond az aradi tizenhármak kivégeztető uralkodóra, országos skandalumot csinálnak.

Igy hát a v. b. t. t. Návay, a lojális Sebess és gróf Károlyi jobbnak látták, hogy ne jelenjenek meg a lakomán. A főispánok közül csak Elekcs Béla háromszéki főispán jelent meg. A királyról persze szó se volt. Annál több szó volt a császárról...

Október 10, a vörös csütörtök

Még három nap és beköszönt az az ünnep, amely nem a kalendáriumba, hanem az új Magyarország történetébe lesz vörös betűkkel feljegyezve. Pihenni fog az egész ország, némaság, csend és imponáló hallgatás fogja felkiáltani a hatalomhoz, amely eddig nem akarta meghallani, ami neki csak izgatás volt: Választójogot, politikai jogot mindenkinek, a népek!... Ez a csend el fog hallatszani messzire, ki a külföldre is és évekre ki, hogy a magyar nép választani akar, politikáját maga akarja csinálni és nem bizza többé magát arra a kiváltságos rétegre, amely eddig csak elalkuvást és csalódást hozott neki. A tüntetés imponálóan szép lesz. Most még zakatoló munka zajában folyik a készülődés, szervezkedés arra a közzelévő, csendes nagynapra, amikor egy kéz sem fog megmozdulni, egy kerék sem fog forogni széles ez országban. A hatalom, a kormány és minden eszköze erőlködik rajta, hogy ezt a tüntetést megzavarja, megakadályozza. De a polgárság rokonérzésétől támogatott munkások kereszttülvizsik, hogy sikerüljön, egységes, nagy és méltóságos legyen és azt a napot ne zavarja meg oda nem való kellemetlen hang, összekoccanás, verekedés, sár, vagy éppen vér!

Szocialisták gyűlése

az október tizediki demonstrációról

A szociáldemokraták tegnap délután félhárom órákor kezdték népgyűlésüket az Aréna mellett levő térségen. A rendőrség szokatlanul nagy számban vonult ki, mert a főkapitány úgy intézkedett, hogy a gyűlést nyomban oszlassák föl, mihelyt az uralkodóházat, a kormányt, vagy a parlamentet gyalázzák.

Elsőnek Garbai Sándor beszélt, aki a kormány s az országgyűlési többség politikáját bírálta. A polgári pártok — ugymond — rögtön meghamisítják elveiket, ha kormányra jutnak. A kormány a szolgabírákkal száz eset közül *helvenben* nem véteti tudomásul a gyűlés bejelentését.

Vihar kerekedik!

— A sztrájkbalépés — mondta Garbai — ma elég ok a szakgyvesület feloszlására.

Nagy zaj támadt erre.

— Gyalázat! Gázság! Le a fekete gróffal! — kiáltották a munkások.

— Ilyen közbeszólásokat nem tűrök! — mondta Máltás Hugó rendőrtanácsos.

A tömeg nem nyugodott, amíg Matos Jenő elnök nem kérte, hogy a gyűlés megtartásának érdekében csillapodjék le.

Garbai aztán kifejtette, hogy a kormány mennyire gyűlöli és üldözi a munkásságot s a vasutasok mozgalmára is rátért.

— Jogtiprás! Bitangság! — kiáltották erre.

— A rendőrtanácsos pedig így szólt:

— Figyelmeztetem a szónokot, maradjon a napirendnél, mert különben feloszlatom a gyűlést.

A tömeg erre a rendőrtisztviselő ellen fordult s elkezdett kiáltásokat zúdítani feléje. A gyűlés megakadt. Máltás csak akkor engedte meg a folytatását, amikor Garbai kijelentette, hogy nem a vasuti pragmatikával akar foglalkozni, hanem a vasuti hatóságok eljárását óhajtja bírálni, amelylyel a vasutasok egyesülési jogát kezelik.

Harc!

A szocialisták szónoka aztán fontos bejelentést tett:

— Október tizedikén nem mondjuk ki az utolsó szót. Még kemény harcok fognak következni, amíg meglesz az általános választójog Magyarországon, utolsóként az európai államok közt. A parlament távol van a néptől. Olyan végzést hozatott, amely a munkásságnak megtiltja, hogy tiltakozásával az Országháza elé vonuljon. Ami október tiz után következik, azzal számoljon a hatalom.

Matos elnök közölte aztán, hogy a pártvezetőség ma foglalkozik a főkapitányi végzéssel s

határozatát kedden fogja kihirdetni. Majd határozati javaslatot olvasott föl, amelyet elfogadtak. E szerint fölhívják Magyarországot munkásnépét, hogy fokozottabb mértékben folytassa küzdelmét a választójog érdekében s október 10-ikén ne dolgozzék.

A gyűlés megválasztotta azt a bizottságot, amely a Ház elnökéhez fogja vinni a munkásság memorandumát.

Tilos, tilos!

Felvonulás a parlament elé

A Hír közölte, hogy a szocialisták megfölebezték a főkapitány tiltó végzését s a fölébeztést közvetlenül a belügyminiszterhez adták be, kérve a sürgős elintézetést. Gróf Andrássy Gyula már tegnap délelőtt döntött s végzésében a következőket mondja:

— Véghatározatának azt a részét, amelyben a választójog ügyében tervbe vett felvonulásra az engedélyt megadhatónak nem találta, *indokainál fogva helybenhagyom.*

A főkapitányhoz intézett végzés a szocialisták közt nagy elkeseredést okozott. Egyik vezetőjük így nyilatkozott A Hír tudósítója előtt:

— Ebben az ügyben a pártvezetőség van hivatva dönteni. Csak egyéni és nem kompetens véleményes az, hogy a párt enged s lemond arról a tervről, hogy az Országháza elé vonuljon. A munkások valószínűleg egyenként vagy kettesével sem fognak lakásukról a parlamenthez vonulni.

A rendőrségen kijelentették, hogy a parlamentnél csönd lesz, teljes rend, — erről kezessékednek.

A tüntetés új terve

Nem mennek a parlamenthez

Ma késő este a budapesti munkásszakmák bizalmi férfiai gyűlést tartottak és véglegesen döntöttek az október tizediki demonstráció ügyében. A Hír értesülése szerint a következőket határozták:

1. Az Országháza elé sem csoportosan, sem egyenként nem vonulnak föl. A képviselőház ezuttal tizenkét órákor kezdű ülését s ha odamennének, megbiúsulhatna a népgyűlés terve, oly későn érnének ki az Aréna mellett levő térségre. A ropant tömegnek ugyanis két óra kell csak arra, hogy a Városligetbe kivonulhasson. A főkapitányi tilalmat tehát könnyen elviselik.

2. Kilenc órákor fognak elindulni a különböző gyülekező-helyekről a népgyűlés terére.

3. A menetek ezeken az utvonalakon fognak elhaladni: Rákóczi-ut, Károly-körút, Váci-körút, Teréz-körút, Muzeum-körút, Andrássy-ut és Aréna-ut.

4. Az újpesti munkások és a váci-uti nagy gyárak munkásai a nyugati pályaudvarnál gyűlnek össze s a Teréz-köruton olvadnak beléje a nagy körmenetbe. — Az erzsébetfalvi, kispesti, soroksári s a többi környékbeli munkások a Népszínháznál esatlakoznak a menethez. — A budai munkások a Margithid felől érkeznek Pestre.

5. Az Aréna mellett négy emelvényről fognak beszélni a szónokok.

6. Küldöttség megy a parlamentbe, amely a házelnöknek memorandumot nyújt át. Azután beszámol a népgyűlésnek. Az elnök választától függ: milyen határozati javaslatot ajánlanak elfogadásra a munkásságnak.

7. Az óriási tömeg az Aréna mellett fog étkezni a szabadban. Külön szervezett élelemárúscsapatok vannak.

8. Több ezer karszalagos rendező ügyvel rá, hogy a gyűlés után a legesekélyebb rendzavarás nélkül mindenki nyomban hazatérjen.

Minden rendőrszolgálatban

A fővárosi rendőrség soha még olyan nagy-szabású előkészületeket nem tett, mint október 10. alkalmából. Kivétel nélkül minden tisztviselő,

detektív és közrendőr szolgálatban lesz október 9-ikén délután öt órától esti tíz óráig, 10-ikén reggel félhat órától egész napon át. Azonkívül nagy katonai csapatok lesznek készenlétben mindenütt.

Október 10 és a vasutasok

A vasutasoknál *tilosra áll a váltó* október tizedikén, nekik nem szabad csatlakozni a munkássághoz még pedig rögtönös elbocsátás terhe alatt. A kereskedelmi miniszter, — amint egy könyvatos jelenti, — bizalmas rendeletet intézett az összes közlekedési vállalatok igazgatóságaihoz, hogy alkalmazottaikat tltassák el az október tizediki tüntetéstől.

A különös rendelet szószerint így hangzik:

Értésemre esett, hogy lelketlen igazgatók a vasuti alkalmazottakat arra igyokszanak reábirni, hogy a szociáldemokrata pártköz csatlakozva, az általános választói jog érdekében szintén munkaszünetet tartsanak. A kormány az általános választói jog megalkotását tudvalevőleg programjába felvette és a választói jogot érvényesíteni is akarja. Nem tűrhetem el ennél fogva, hogy a kormány, programja egyik pontjának megvalósítására bárki részéről is sürgettségek. Utasítom ennél fogva az igazgatóságokat, hogy mindent kövessen el arra nézve, hogy alkalmazottjai a szociáldemokrata párt által tervezett tüntetéstől magukat távol tartassák és szigorúan alkalmazkodjanak az általam kibocsátott szolgálati rendtartás tiltó rendelkezéséhez, mert amennyiben a figyelmeztetésnek az alkalmazottak nem engedelmeskednének, *meg kell követelnem, hogy az igazgatóság a szolgálati rendtartásban biztosított fegyelmi jogával élve, a tüntetésben résztvevő alkalmazottakat minden további eljárás nélkül a szolgálatból azonnal elbocsássa.* Kötelességévé teszem még az igazgatóságoknak felelősségévé mellet, hogy rendeletemet a személyzettel tudassa és rendeletem szigorú végrehajtásáról gondoskodjék.

Kossuth s. k.

Több helyen tudakozódtunk ebben az ügyben. A nyugati pályaudvaron ezt mondták:

— Lehetséges, hogy ilyen rendelet érkezett az igazgatóságokhoz, de mihozzánk eddig nem továbbították s nem is tudunk róla. Különben az új pragmatika tiltja a szocialistákhoz való csatlakozást.

Hasonló nyilatkozatot tett a keleti pályaudvar főnöksége s két helyi érdekű vasut direkcója is, a rendeletet tehát csak fönttartással közölhetjük.

Éhínség fenyeget!

Részletesen megrajzoltuk ezt a Képet, amelyet Budapest a vörös csütörtökön minden valószínűség szerint nyújtani fog s az élelmiszer-árúsítók és munkások, valamint a vendéglők munkaszünetéről is említést tettünk. De sok ezer olyan ember akad Budapesten, akinek nincs családja s vendéglőben kénytelen étkezni. Ezeket komoly baj fenyegeti.

Miután a terv szerint zárva lesznek az összes kocsimák és vendéglők, a kisvendéglősök egyesülete most azzal a kérdéssel fordult a sztrájk rendezőihez, hogy törzsvendégeiket október tizedikén hozzátartozóik segítségével kiszolgálhatják-e? Zárt ajtók mögött tennék ezt. Választ azonban még nem kaptak.

Nagy gondot okoz az általános sztrájkban résztvevő tömérdek embernek az ellátása is. A sztrájkvezetőség *mozgó élelmiszer-árúsítók* fog kirendelni. Hideg ételeket, hűsítő és szeszes italokat fognak árúsítani.

Nem lesz újság!

Jelentette már A Hír, hogy a szocialista hírlapszedők az október 9-ikén éjjel s október 10-én nappal megjelenendő lapokat nem készítik el. A Magyar Újságkiadók Országos Szövetsége tegnap rendkívüli választmányi ülést tartott ebben az ügyben s azt a határozatot hozta, hogy a szedők munkaszünete következtében csütörtökön reggel és az egész napon nem fognak dolgozni sem a szerkesztőségekben, sem a nyomdáknak.

Igy tehát *csütörtök reggel és csütörtök este semmiféle újság nem fog megjelenni Budapesten.*

Válság a demokraták közt

Az október tizediki tüntetés alkalmából nagy válság tört ki néhány ujság szerint a budapesti demokraták közt. E szerint a kör iparos tagjai akciót indítottak, hogy a vezetőség iránt bizalmatlanságot nyilvánítsanak s elítélik az október 10-iki szünnapot, a körből pedig tömegesen kilépnek. A Hír egyik munkatársa kérdést tett ebben az ügyben dr. Vássonvi Vilmoshoz, a demokrata-párt elnökéhez, aki ezt mondta:

— Nem az első s nem az utolsó valótlanság az, amit egyes lapok a demokrata-párttól közölnek. A demokrata-párt nem is hozott semmiféle határozatot az október 10-iki munkaszünet dolgában. A fővárosi kereskedők és iparosok egy része, amely pártunk kötelékébe tartozik, tényleg állást foglalt egy értekezleten a munkaszünet ellen, de ehhez semmi köze a demokrata-pártnak. Ez az illetők magánügye. A válságról és a tömeges kilépésről szóló hír szemszédett koholmány.

Nagygyűlés a Vigadóban

Ma este értekezletet tartottak a budapesti kereskedő-alkalmazottak és magántisztviselők egyesületei s megállapították a nagygyűlés programját, amelyet az általános választójog érdekében rendeznek a Vigadó nagytermében.

A nagygyűlésen pártkülönbség nélkül résztvesznek az összes magántisztviselők és kereskedő-alkalmazottak és sürgetni fogják a választójognak törvénybe iktatását. Elnökölni dr. Vássonvi Vilmos fog s valamennyi egyesületnek egy-egy vezető tagja lesz az elnökségben mellette. A gyűlés megfogja erősíteni az országos kongresszusnak azt a határozatát, hogy a kereskedő-alkalmazottak és magántisztviselő a gazdasági élet minden munkásával szolidaritást vállalnak az általános titkos választójogért való küzdelemben.

Vidéken

A budapesti munkások példáját követik október tizedikén számos vidéki városban, főképp az ipari városokban, ahol a munkások száma jelentékenyebb.

A kereskedő-alkalmazottak már több helyen szintén bejelentették az általános szerájkhöz való csatlakozásukat. A többi közt Nagyváradon a kereskedelmi alkalmazottak résztvesznek a tüntető körmenetben s reggel nyolc órakor testületileg gyülekeznek a színház előtti téren. A kereskedők üzleteiket és irodáikat zárva tartják a nevezetes napon.

NYILTTÉR

rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Tüdő-mellbajok

(tüdővész — tuberkulózis — I. II. szakában), vérkőpés, tüdőcsucsuhurut, kitűnő eredménnyel gyógyíttatnak új gyógymóddal, inhalációkkal és

szérumoltásokkal

Dr. HARMAT GYULA tüdőbajok randelőintézte — inhalatorium

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 82. Rendelés 11-12.2-4-ig.

HUZATMENTES, SZELLŐS HELYSÉG AZ EGÉSZSÉG FENNTARTÓJA!

A „HUNGÁRIA“ magy. kir. szabadalmazott védjegyzett és kitüntetett

ABLAKSZELLŐZTETŐK ÉS AJTÓCSUKÓK

kétségtelenül a legjobbak. Képes árjegyzékkel és fényvilágosítással készséggel szolgál a magyar kir. szabad. HUNGÁRIA önműk. ajtócsukó és ablakszellőztető, lakatosárnk.

napellenzők, vateszerkezetek, ajtó- és ablakredőny-gyár

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH

Telefon 23-76. BUDAPEST Gyár-utca 2/H

NŐI FEHÉRNEMŰEK

a leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig az áruházam előcsarnokában megtekinthetők. Minden darabon a legolcsóbb szabott ár látható.

KERTÉSZ PAL, Rákóczi-ut 40.

A Népsinházzal szemben. Telefon 46-79. Szigoruan szabott árak.

ŐS-BUDAVÁRA összes épületei leromboltatnak

mert
ŐS-BUDAVÁRA
feloszlik!

Eladók az összes épületi faanyagok, cserépfedelek, deszkák, ablakok, ajtók, összes felszerelések. Minden a legjobb állapotban.

Reggeli 9 órától esti 5 óráig.

A Kiegyezés a Ház előtt

Az osztrák miniszterek vasárnap élénk telefon-beszélgetést folytattak Béccsel. Vezető osztrák politikusokkal, a reichsrathi mértékadó pártok bizalmi férfiival tárgyaltak arról, hogy jó lesz-e, ha a Reichsrathot tizenegyedikére hívják össze. A beszélgetések eredményeképpen Beck közölte Wekerle Sándorral, hogy későbbi terminust kér.

Wekerle erre rövid értekezletre vonult vissza a magyar miniszterekkel. Újra megbeszélték a teendőket. Megállapították, hogy a Ház tizedikén megnyíló új ülészakának a megalakulás az első teendője. Az alelnökök választása, a jegyzői kar és a különféle bizottságok megválasztása és megalakulása négy-öt ülést föltétlenül igénybe vesz. Az első érdemleges tanácskozást, ha a formalitásokat nem siettetik, a Ház csak tizenhatodikán tarthatná meg. Ennélfogva Wekerle készséggel megadta Becknek a bejelentési terminus kitolását és véglegesen abban egyezett meg a két kormány, hogy a kiegyezést

az október tizenhatodikai ülésen viszi a képviselőház és a Reichsrath elé.

A két parlament a kiegyezés egész anyagát kapja meg, még pedig nem egyszerű beszéd, hanem formális törvényjavaslatok formájában.

*

Az osztrák kabinet remélhetőleg holnap, kedden este mégis csak elhagyja Budapestet. Most ugyan már mindegy, ha itt vannak, ha nincsenek, a céljukat elérték, zsebükben az ország gazdasági ereje, zsebükben az okirat arról, hogy 1917-ig megest magunkra vettük az osztrák rabigát.

A magyar kabinet a legközelebbi napokban minisztertanácsot tart. A rendes folyó ügyeken kívül a kiegyezés parlamenti tárgyalása lesz napirenden. A tanácskozásba esetleg belevonják Justh Gyulát, a képviselőház elnökét, de mindenesetre megbeszélnek vele is a teendőket. A minisztertanács meg akarja állapítani a megalakítandó bizottságok névsorát s különös figyelemmel kívánja megalakítani azokat a bizottságokat, amelyek a kiegyezési törvényjavaslatokat előkészítik. Ugyanez alkalommal kijelölik az előadókat is.

Andrássy Bécsbe utazott

Vele ment Zichy gróf is!

Wekerle holnap megy

Hozzák az alkotmánybiztosíték valami szatiráját, hogy a belügyminiszter mindjárt a képviselőház összehívása után beterjeszthesse Audiencia a királynál. Dülőre jut a választási jog kérdése is

A politikai világot egészen váratlanul éri a hír, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter holnap audiencián jelenik meg a király előtt. A belügyminiszter vasárnap reggel, mikor ország-világ tudta már, hogy a két kormány a kiegyezés részleteiben megállapodott, érintkezésbe lépett a király kabinetirodájával s audienciát kért. Ma jött meg a válasz, hogy az uralkodó kedden fogadja a magyar belügyminisztert. Gróf Andrássy Gyula ma délután öt óra tizenöt perckor a nyugoti pályaudvarról gyorsvonaton Bécsbe utazott s vele ment gróf Zichy Aladár is, a király személye körüli miniszter.

Ez az audiencia azért vált szükségessé, mert Andrássy a parlament elé akar lépni az alkotmánybiztosítékokkal, ha nem is minddel, de legalább egy töredékével. A király pár hét előtt, mikor Andrássy megjelent előtte, kijelentette, hogy az alkotmánybiztosítékokhoz csak akkor adja meg az előzetes szankciót, ha Ausztria és Magyarország között a kiegyezés létrejön. Ehhez volt kötve még az alkotmánygaranciák megnyomoritott mértékének sorsa is, más szóval: a kormányra ezzel is pressziót gyakoroltak Bécsben. Minthogy pedig a kiegyezés az osztrák politikai és gazdasági világ nagy öröme létrejött: Andrássy sietett a király elé, hogy igéreteinek beváltását kérje.

A függetlenségi párt kebelében bizonyosra veszik, hogy az alkotmánygaranciák egy részének, egyetlen kisebb jelentőségű javaslatnak beterjesztése elé most már semmi akadályt nem gördítenek. Ugy mondják különben, hogy katonai téren is kap Magyarország valami csekély engedményt — a nagy kiegyezési csalás fejében.

A holnapi audiencián szóba kerül az általános választói jog dolga is. Ettől függ, hogy Justh Gyula, a Ház elnöke milyen választ ad majd tizedikén a szocialista küldötteknek.

Wekerle Bécsben

Aláírják a kapitulációt

Wekerle miniszterelnök minden valószínűség szerint, holnap este Bécsbe utazik és holnapután, szerdán kihallgatáson jelenik meg a királynál.

A kiegyezéssel járó munkák ugyanis holnap estig elkészülnek. Ma egész éjszaka a szakreferensek dolgoznak az okmányok, irásdarabok összeegyeztetésén, holnap pedig a miniszterek elé kerülnek. A kiegyezési iratokat, a vámszerződés szövegét, úgy németül, mint magyarul itt Budapesten nyomják.

Most kiszivárog egyébként, milyen érdekes epizódok játszódtak le szombaton délután a miniszterelnöki palotában. Beck osztrák miniszterelnök azt hitte, hogy a függetlenségi minisztereknek más az álláspontjuk az önálló magyar bank dolgában, mint a többieknek, ezért attól tartott, hogy a koalíció kebelében esetleg szakadás áll be. Ezért külön-külön félrevonta a függetlenségi minisztereket és megkérdezte őket mi a kívánságuk a jegybank dolgában. Meglepetve kellett konstatálnia, hogy a magyar kormányel-

nők javaslata teljesen fedi a függetlenségi miniszterek véleményét és ekkor *részint a király határozott kívánságára belement a bank ügyének egyelőre való kikapcsolásába.*

Egy magyar miniszter egyébként *A Hír* tudósítójának ezt mondotta a kiegyezésről:

— Ez a mostani kiegyezés *jobb a Széll-Körber-félenél.* Erről meg fog győződni a magyar közvélemény 16-án. Igen fontos az is, hogy a tárgyalások *itt Budapesten folytak.* Ez a külföld előtt Magyarország jelentőségét, államiságát erősen kiemeli. Az osztrák miniszterek nagyon huzództak is tőle, hogy itt fejezzék be a kiegyezési tanácskozást, Wekerle azonban kijelentette, hogy ha most meg nem egyeznek, a tárgyalásokat megszakítja.

Valamennyi szakreferens a miniszterek és a hivatalnokok egy része, egész éjjel dolgoznak és folytatják a munkát holnap is egész nap, hogy Wekerle holnap este a király elé vihesse az aláírt, kész kiegyezést. A kapitulációt.

Werbőczy és az ügyvédek

Ma délelőtt volt a Vigadóban az ügyvédi kamara Werbőczy-ünnepé és délután kezdődött az országos ügyvédgylülés. Nagy vita volt a numerus clausus körül

Ma délelőtt, az ügyvédek diszközgyűlésének keretében az ügyvédi kamara megünnepelte Werbőczy Istvánnak, a Hármaskönyv írójának emlékeztét. Feszty Árpád megfestette Werbőczy arcképét, amelyet az ünnepen hatalmas szónoklatok között lepleztek le. Az ünnep, amely a Vigadó nagyertermében folyt le, megjelent Günther Antal igazságügyminiszter is, Meskó László államtitkár kíséretében. Az első ünnepi beszédet maga Günther igazságügyminiszter mondotta, hosszasan méltatva Werbőczynek, a jogtudósnak és a diplomatának életét és alkotásait.

A miniszter beszédét nagy tetszéssel fogadták. Utánna Brüll Ignác, a kamara alelnöke beszélt s beszéde közben lehullott a lepel Werbőczy arcképéről. A képviselőház koszorúját dr. Nagy Dezső, az igazságügyminiszteriumét Meskó államtitkár, az ügyvédi kamara babékoszorúját Szivák Imre tette le. Az arckép megkoszorúzása után véget ért a Werbőczy-ünnep.

Az ügyvédgylülés

Az országos ügyvéd-gylülés a budapesti ügyvédi kamara disztermében ma délután kezdte meg több napra tervezett tanácskozását. A gyűlésen megjelentek az igazságügyminiszter képviselőjében Meskó László és Tóry Gusztáv államtitkárok s mintegy ezer ügyvéd. A gyűlés elnökéül dr. Szivák Imrét, alelnökéül Ziskay Antal győri kamarai elnököt és dr. Hatky Endre nagyváradi ügyvédet választották meg. — Az elnök indítványára ezután a gyűlés üdvözlő táviratot küldött a királyhoz. Az előadó dr. Papp József ügyvéd, ismertette az országos ügyvédgylülés tárgysorozatát, amelynek első pontja az ügyvédi nyugdíj kérdése. Ehhez többen szoltak hozzá s végül elfogadták az előadói javaslatot. A napirend második pontjához, az ügyvédség szervezetéről szóló javaslatához, többek között hozzászolt Vásonyi Vilmos is, aki csudálkozását fejezte ki, hogy vannak, akik a numerus clausus felállítását kívánják. Szerinte nem kell minden ügyvédnek gazdag embernek lennie. Az ügyvédség számára — ugymond — van elég kenyér, csak a jövedelemnek a megosztása igazságtalan és helytelen. Sok az ügyvédi latifundium. Ha egy ülvég tizenöt segéddel dolgozik, ez már nagykereskedés, nem ügyvédi iroda. Nagy zaj és élénk tiltakozás mellett dr. Fried Vilmos szolt fel ezután, aki viszont a numerus clausus érdekében agitált. A gyűlés folytatását holnap délelőtt kilenc órára halasztották.

A HIR

Vasuti katasztrófa a budapest—fiumei vonalon

Fuzsine és Lokve között. Szétmorzsolts tehervonat. Tizenhárom vagon porrá zúzódt. A gyorsvonat veszedelme. Hat óra késés.

Nagy vasuti katasztrófa történt vasárnap este nyolc órakor a budapest-fiumei vonalon Fuzsine és Lokve állomások között. A Budapest felől Fiume felé haladó tehervonat lezuhant a hegyen kanyarodó magas lötlérről és az összes vagonjai porrá zúzódtak. A tehervonat vezetője életveszélyesen megsebesült. Fiume felől ugyanazon órában jött a gyorsvonat, amely szintén nagy veszedelemben volt. A fiumei gyorsvonat hat órát késett: reggel kilenc óra előtt kellett volna megérkeznie és délután egy óra negyven perckor érkezett meg Budapestre.

Zágráb, október 7.

— *A HIR* tudósítójának telefonjelentése. —

A budapest—fiumei vonalon, Fuzsine és Lokve állomások között magas emelkedés van. Ezt a magas töltést a heves záporosó teljesen alámosta. Tegnap este Lokveből Fuzsine felé ment egy tehervonat, amely tizenhárom vagonból állott. A tehervonat ráment a teljesen alámosott pályalestre, amelyről lezuhant a mélységbe és porrá zúzódt. A töltés alatt szétmorzsolts kocsik hevernek, teljesen összetörve. A katasztrófának egy áldozata van: a tehervonat fékezője, akit súlyos sebesülésével a károlyvárosi kórházba szállítottak. Háromszáz munkás dolgozik a pályateszten, hogy a vonalat szabaddá tegyék. Nagy szerencse, hogy a fiumei gyorsvonat husz perc késéssel indult Fiuméből. Ha ez nem történik, akkor a gyorsvonat megelőzte volna a tehervonatot és közel kétszáz utasával ezt érte volna a rettenetes katasztrófa. Így is nagy volt a pánik. A fiumei gyorsvonatot Fuzsinéből értesítették a katasztrófáról: A gyorsvonat elment egészen a katasztrófa helyének közelébe; ott az utasok fáklyafény mellett a környékbeli községek lakóinak segítségével átgyalogoltak a hegyen és Lokve állomásánál felszállottak egy hevenyében összeállított vonatra. Így történt a késés. Sokáig fog tartani, amíg a teljes közlekedés rendje helyreállhat. A tehervonat roncsait már eltakarították.

*

A Máv. igazgatósága a vasuti katasztrófa ügyében a következő hivatalos közleményét tette közzé:

Felhőszakadás okozta földcsuszamlás miatt f. évi október hó 6-án az 1054. sz. tehervonat mozgonya és a hozzácsatolt 14 kocsis Fuzsine és Lokve állomások között az 1287—88 szelvényben kiskanalott. A személyszállító vonatok átszállással közlekednek. Az akadály előreláthatólag kedden, október 8-án reggel el lesz háriható.

— **Gyilkos merényletek a fővárosban.**

Grosinger József és Katz Sándor betonmunkások tegnap este a Timár- és Pacsirtamező-utca sarkán összeverekedtek. Katz úgy hátra szurta társát, hogy az nyomban meghalt. A gyilkost elfogták. — Csordás József napszámos vasárnap éjjel a Teleki-tér 25. száma alatt levő lakásán összeszólkkozott Imre nevű öcsésével. Mind a kettő ittas volt, s József mellbeszurta öcsését, aki haldokolva került a Rókus-kórházba. A tettes börtönbe jutott. — Göttlik Nándor házmaster pipázgatót tegnap a Vendel-utca 26. száma előtt. Egy részeg társaság belekötött s egyik tagja rálőtt Göttlikre. A házmaster életveszedelmes állapotban vitték a Szent János-kórházba. Támadója elmenekült. — Krajcár József koresmájában, az Órnagy-utca 10. száma alatt huszárok megtámadták Szekeres János kocsist s karddal úgy fejbevágták, hogy haldokolva került a Réczey-klinikára.

HÁBORU

oláhok és magyarok között

— *A HIR* tudósítójának telefonjelentése. —

Ó-Pécska, október 7.

Véres zendülés történt tegnap délután az aradmegyei ÓPécska községben. A pécskai oláhok, akik messze földön ismeretesek fanatikus magyargyűlöletükről, megtámadtak és veszedelmesen megsebesítettek egy magyar csendőrt. Az oláh iskola udvarán pár száz oláh férfi és nő gyűlt össze. Csakhamar táncmultság kerekedett. Közben egy Krip Juon nevű legény azzal a hírrel rontott a nép közé, hogy egy magyar csendőr, Román János sétál az utcán. Az oláhok erre elhatározták, hogy a csendőrt maguk közé hívják és agyonverik. Ki is küldték a falu legszebb lányát az utcára, hogy csalja be Román Jánost, aki csakugyan be is jött. A multság erre tovább folyt, a csendőr pedig rászólt a cigányra, hogy huzzon magyar nótát is. Amikor ezt az oláhok meghallották, éktelen dühre fakadtak és egyre ezt kiabálták:

Pusztuljon minden magyar ember. Ez az ország a románoké.

Csakhamar mintegy kétszáz férfi rohant a csendőrré, aki védekezni próbált és ki akart szabadulni a tömegeből. A parasztek azonban bezárták a kaput.

— Halál a magyarokra! Meg kell ölni minden magyart!

Ezt ordították folyton. Román Jánosnak közben sikerült felfeszíteni a kaput és így számos ütleg és késszurás árán kijutott az utcára. A tömeg utána rohant. A csendőrtizedes ekkor előrántotta a kardját és Siklován János parasztlegéynek levágta a jobb kezét, Krip Juonnak pedig a nyakát szurta keresztül. Mindkettőnek a sebesülése életveszélyes. Román János ezenkívül még több embert sebesített meg, közben ő maga is súlyos sérüléseket szenvedett. Életét csak úgy menthette meg, hogy egy községi rendőr kerékpárt bocsátott a rendelkezésére. A feldühödött nép utána rohant, és egészen a csendőrlaktanyáig kergette. A magyarelles zendülés dolgában az aradi csendőrszárnyparancsnokság részéről Marjalaky Imre csendőrfőhadnagy ma reggel megjelent Pécskán, hogy a nyomozást megindítsa. Máthé Kálmán az ó-pécskai csendőrszárny vezetője kijelentette, hogy az ottani magyarság helyzete szinte életveszélyes, mert az oláhok megesküdtek, hogy megölnék minden magyart.

— **Egy kórházparancsnok hirtelen halála.** Dr. Debelt János főtörzsorvos, a XVII. számú helyőrségi kórház parancsnoka tegnap rosszul lett és hirtelen meghalt a kórházban levő lakásán. Kedden délután három órakor temetik el nagy katonai pompával.

— **Vérmérgezés — himlőoltástól.** Dr. Verbesy Gyula torontálmegyei tanfelügyelő és író, minap Pásztón beoltatta magát himlő ellen. Vérmérgezést kapott és most súlyos betegen fekszik Pásztón.

— **Feketesárga.** Kaposvárról jelenti tudósítónk, hogy ott a király nevenapján a közsölk laktanyáján feketesárga zászlót tüzetett ki a helyőrség parancsnoksága. A kaposvári polgárok közt nagy elkeseredést keltett a gyűlölt lobogó kitűzése, de az elkeseredésen kívül semmi se történt katonáék merénylete ellen.

— **A Szent Imre-kör.** Az egyetemi Szent Imre-kör Glattfelder Gyula elnöklésével ma tartotta tisztújító közgyűlését. A kör elnöke Németh Sándor lett. A közgyűléssel kapcsolatban a kör új helyiségei is megnyiták Papnövelde-utca 6. szám alatt.

— **Házaság.** Weisz Gyula magánhivatalnok eljegyezte Kreibich Cecília kisasszonyt Budapesten.

A HIR

OKTÓBER 6, a vértanuk napja

Az aradi Tizenhárom gyászos, Komor napjának ünnepét az idén is fekete pompával, kegyeletos lélekkel ülte meg Magyarország. A fájdalmas, vérző emlék ünnepét Budapest most kivételesen ma, hetedikén ülte meg s a nemzeti gyász ünnepén így résztvehetett Kossuth Ferenc is, aki a körmeneti szoborleleplezési ünnepéről ma reggelre visszaérkezett a fővárosba. Kossuth Ferenc tehát résztvevett az ardi vértanuk tragikus ünnepén, de rajta kívül a kormánynak egyetlenegy tagja sem jelent meg sem Budapesten, sem a vidéken. Egy ünnepen sem mutatkoztak, hacsak otthon, a házi oltárunknál nem rótták le diszkrétan a kegyelet adóját . . .

A ferencendiek temploma ma reggel gyászpompát öltött, a szentélyben díszes ravatal volt a Batthyány-család címerével és a Tizenhárom arc-képével ékesítve. Délszaki növények koszorúzták, kandelaberek lobogták körül s az öreg honvédek diszorsége állt a ravatal mellett. Kilenc órákor gróf Batthyány Lajosért, tíz órákor az aradi vértanukért volt gyászmise. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, Leszkay Gyula, Hentaller Lajos, Ugron Gábor, Földes Béla, Bedőházy János, Balogh Sándor, Hódy Gyula, Kovács Ernő, Szász Zsombor és Szász József képviselők jelenlétében. Megjelentek a honvédmeház s a honvédegyletek képviselői s a templomot zsufolóság megtöltötte a függetlenségi polgárok s az egyetemi ifjak sokasága. Különült Damjanich János tábornok özvegye, Schweidel József családjának tagjaival.

Ájtatos, mély csöndben folyt le az ünnepi szertartás. A misét Buttykay Antal házfőnök és Markos Gyula celebrálták. A gyászünnep végével a Hymnusz hangjai mellett oszlott el a közönség.

A Tudományegyetem és a Műegyetem ifjúsága a Vigadóban tartott matinével rótták le a kegyelet adóját a vértanuk iránt. Az ünnepi beszédet Rényi József műegyetemi tanár mondta, Paulay Erzsike és Szirmai Imre alkalmi verseket szavaltak. Kegyeletes, szép ünnepeket rendeztek október hatodikának emlékére a *Ferencvárosi polgári kör*, a *Józsefvárosi negyvennyolcas polgárok köre*, a *Józsefvárosi Kaszinó*, az *I. ker. Szabadszabóvárosi kör*, a *III. ker. egyesült polgári kör* és sok más egyesület és a fővárosi iskolák.

A vidéken is mindenütt a szokásos kegyelettel ünnepelték meg az aradi vértanuk gyásznapját.

A budai leányrontás. A *Hir* közölte, hogy Budán egy öt éves leánykát találtak elhagyott helyen, eszméletlen állapotban s kétségtelesen megállapították, hogy erkölestelen merénylet áldozata lett. A kis *Fekete* Margit súlyos állapotban fekszik a II. számú sebészeti klinikán, ahol *Réczey* tanár megoperálta. Hat-hét helyen kellett összevarrni a gyöngye testecskét s a hátgerincet egészen szőjjelroncsolta gaz támadója. Ma nyomára jutottak a merénylőnek. Egy postás jelentkezett a rendőrségen, aki elmondta, hogy a keresett férfi személyleírása ráillik egy budai hidvámolóra, aki pár évvel ezelőtt az ő leányát rontotta meg hasonló körülmények közt. A hidvámolót meg is találták az Országház-utca 7. száma alatt. Beismerte, hogy annak idején ő tette tönkre a postás gyermekét, de azóta nyugton maradt s a mostani ügyben ártatlan. Folytatják ellene a vizsgálatot. Az emberbőrbe bujt vadállat egy hét alatt három leányt támadott meg. Kettő életben maradt, a harmadik, egy *Weisz* Berta nevű négy éves gyermek kiszervezett.

Kitoloncoltatom, megbüntetem, lehetetlenné teszem! Mentők! Bladnicára!

Az alkalom szüli a zsenit, legalább is, az alkalom ad módot a zseninek az érvényesülésre. Lám, él odafönn *Turócban* egy *Ujhelyi* nevű főszolgabíró; a *bladnicai* járás közigazgatási feje, — már jó régen él odafönn és mindaddig az ördög se tudott róla. És most jön ez az október tíz, az ő nagyszerű tüntetésével az általános választói jogért s a főszolgabíró egy rendeletével egyszeribe kiemelkedik a névtelenség homályából és máris együtt említik az országban a legelsőekkel.

A főszolgabíró ur ugyanis, mint *A Hir*-nek *Turóc-szentmártonból* jelentik, rendeletet adott ki az október tizedikéről, amelyben sem többet, sem kevesebbet nem rendel el, mint a *teljes munkaszünetet*, a rendre s a vagyon- és személybiztonságra való hivatkozással. Az isten éltesse a főszolgabíró urat, — a munkásoknak s az általános választói jog eszméjének aligha van nagyobb barátja, *hivatalos barátja*, mint amilyenek ezzel a rendeletével maga a szolgabíró ur mutatja le magát.

A zseniális rendelet egyébként így szól:

Rendelet október 10-éről

3664/907.

A munkás-elem részéről folyó hó 10-ére tervezett munkabeszüntetés alkalmából a közrend, a személy- és vagyonbiztonság érdekében elrendelem, hogy üzletét, helyesebben üzleteinek utca felől való részét minden kereskedő folyó hó 9-én este hat órától 11-én reggel 6 óráig zárva tartsa és üzlethelyiségébe megszállni akaró idegen s helybéli, öt egyébkor is felkereső egyének kivételével senkit belépni ne engedjen, élelmet és italt ki ne szolgáltatasson.

Amennyiben ez a rendelet betartva nem lenne, az rögtön büntetést és az üzlet, vagy egyéb helyiség teljes kiürítését és rögtön való bezáratását vonná maga után.

Turóc-Szent-Márton, 1907. október 5.

Ujhelyi,
főszolgabíró.

Nehéz lenne elhinni, ha nem lenne szó szerint így. Még tovább is van azonban, még ennél is nehezebben elhíhető: a főszolgabíró ur nemcsak a fentebbi rendeletet adta ki, hanem a *bladnicai* járás összes helyiségeiben *plakátokat* ragasztatott ki, egy példánya meg is van a *Népszavának*, — amelyben a többi között a következőket mondja:

„Amennyiben valaki október 10-én csoportosulni merne, — ha külföldi: *kitoloncoltatom*, — ha belföldi: *megbüntetem és lehetetlenné teszem*.”

Szó szerint így mondja. Kedves, drága ember, aki igazán komolyan veszi a hivatását. Melen ajánljuk őt a följobbalója, a belügyminiszter ur ő kegyelmessége figyelmébe! Ezt a zsenit nem szabad vidéken elkallódnia hagyni. Pártfogolni kell, előbbre juttatni, — népiesen: a hóna alá nyulni, csak a hóna alá, hogy meg ne sántuljon.

Mészárosok gyűlése. A mészárosok és hentesek igen népes gyűlést tartottak tegnap a Soroksári-utcai *Két korona* szállóban. *Reisz* Mór beszéde után utasították a szervező-bizottságot, terjeszzen a mesterek elé memorandumot, amelyben a heti fizetés behozatalát, a tizenegy órai munkaidőt és a teljes vasárnapi munkaszünetet követelik. Végül kimondták, hogy október tizedikén *beszüntetik a munkát*, még pedig a közvágóhídon már kilencedikén este, a mészárszékben pedig tizedikén délelőtt féltíz órákor.

A körmeneti Kossuth-szobor Kossuth Ferenc az ünnepen

— A HIR tudósítójától. —

Mint egy ércből való erős és szent hadsereg, örködnek *Kossuth* Lajos szobrai Magyarország földjén. Tegnap immár a negyvenharmadik *Kossuth*-szobrot leleplezték le. *Körmenet* városában a leleplezési ünnepen résztvevett *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter is, aki hatalmas, tüzes ünnepi beszédet mondott dicsőséges emlékü atyjának új szobra előtt.

A körmeneti *Kossuth*-szobor ünnepe reggel kilenc órákor kezdődött. Tizenkét határszéli község ötszáztagu *őrsége* tisztelgett *Beck* Lajos országgyűlési képviselő vezetésével *Kossuth* Ferenc előtt, aki *Beck* üdvözlő beszédére válaszolva, tüzesen buzdította a magyarság határhoz, tartassanak ki szilárdan a függetlenség elve mellett. A leleplezési ünnep a templomokban tartott október hatodikai gyászsistentisztelet után kezdődött. A Batthyány-téren, ahol az impozáns szobor áll, tizezernyi tömeg gyűlt össze. A szoborbizottság elnökének, *Fülöp* Józsefnek megnyitóját *Beck* Lajos képviselő költői lendületű, szép beszédet mondott, amelynek végzetével lehullt a szoborról a lepel s a közönség percekig ünnepiés, meghatótt csöndben nézte *Kossuth* Lajos hatalmas ércalakját. Aztán szólásra emelkedett *Kossuth* Ferenc és rövid, tüzes, lelkes beszédben buzdította *Kör-Hir* szerint az államvasut-társaság alkalmazott vele egyet jelent: a magyar haza szabadságának, függetlenségének, a negyvennyolcas eszméknek szeretetére.

Kossuth Ferencnek viharos lelkesedéssel fogadott szavai után megkoszorúzták a szobrot. Délben diszebed volt a *Korona*-szállóban. *Kossuth* Ferenc négy órákor utazott vissza Budapestre.

Késeli szerelem. Megírta *A Hir*, hogy *Vogel* Sándor nyugalmazott vasuti főnök titokzatos körülmények közt eltűnt s hozzátartozói gyilkosságtól vagy szerencsétlenségtől félnek. Az ügy ma némileg derűs fordulatot vett. Megjelent ugyanis a főkapitányságon *Gausz* Ferenc a kispest-szentlőrinci helyi érdekű villamos forgalmi telepének portása és bejelentette, hogy negyvenöt éves felesége eltűnt a kispesti telepen levő lakásáról. Magával vitt négyezer korona készpénzt és ezerháromszáz koronát érő ékszerét. A portás annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a felesége együtt szökött *Vogel* Sándorral, a helyi érdekű vasuti főnökkel, aki ugyanazon a napon tűnt el, amelyiken felesége. Az öreg pár Amerikába szóló utlevelet váltott már hetekkel ezelőtt. Az utlevél *Vogel* Sándor és neje névre volt kiállítva. Csak arra vártak, hogy *Vogel* megkapja a végkielégítést. Amikor a pénzt felvette, végrehajtották régebben tervezett szökésüket. Már utban is vannak Amerika felé. A rendőrség megindította a nyomozást.

Megnyílt az Akadémia. A Magyar Tudományos Akadémián a nyári szünet után ma volt a kapunyitás. Az Akadémia először összes ülést tartott *Than* Károly elnökségével, amelyen *Heinrich* Gusztáv főtitkár számolt be a folyó ügyekről. Jelentést tett a beérkezett akadémiai pályaművekről és bejelentette, hogy *Wahrmann* József végrendeletileg százezer koronát hagyott az Akadémiának. Az összes ülés után az I. osztály tartott külön ülést, *Goldziicher* Ignác elnöklésével. Az ülést *Révay* Miklós, a száz évvel ezelőtt meghalt lelkes magyar író emlékezetének szentelték. *Révay* Miklósról *Dóczy* Lajos olvasott föl nagyszabású emlékbeszédet.

A HIR

Richtmann Vilmos tragédiája

A bőre a pénzpiacra marad. Véleményt mond az ideg orvos is. Fátalos hölgy a szanatóriumban. Felszámol a takarékpénztár. Szövetkezet. Kifizetik a hamis váltókat. Jelentkezzenek a tulajdonosok

A szövetkezeti csatatér áldozata a Ringer-szanatóriumban töprenghet nagyszerű tervei fölött, amelyekkel lábra akarta állítani az uzorás szövetkezeteket. Richtmann Vilmos váratlan megőrüléséről *A Hír* közleményéből értesültek hitelezői is, akik azt hangoztatják, hogy a bankdirektor csak azért került szanatóriumba, hogy büntetendő cselekményeinek következményei alól kibujhasson. A *Takarékpénztár Szövetkezet* és a *Pestvidéki Takarékpénztár* igazgatósága tegnap végre elhatározta, hogy felszámol, ezt a hitelezők is elfogadták és az összes adósságokat bekebelezték az igazgatósági tagok ingatlanaira. A gyűlésen kijelentették, hogy az összes váltókat, akár hamisakat, akár valódit, ki fogják fizetni. Így előreláthatólag a rendőrségnek nem lesz dolga a szövetkezettel. Richtmann Vilmos összeomlásának újabb részleteit a következőkben jelenti tudósítónk:

Beszélgetés Hajós doktossal Paralízis... Paralízis...

A Hír egyik munkatársa ma délután felkereste *Hajós Lajos* dr., az ismert ideg orvos, aki *Richtmann* Vilmost megvizsgálta és bizonyítványa alapján felvettette a szanatóriumba. *Hajós* dr. a következő kijelentést tette:

— Természetesen nem mondhatok többet, mint amennyit az orvosi titoktartás megenged. *A Hír* értesülései igazak voltak, *Richtmann* súlyos beteg, *hűdéses elmezavarban* szenved, a családja *kényszerítve volt szanatóriumba szállítani*. Két ízben vizsgáltam meg és sajnos, az összes szimptomák a paralízisra vallanak. Ez a betegség lappangó kór, amelyet valami nagy felindulás, haláleset, váratlan csapás, anyagi veszteségek váltanak ki. *Richtmann* is így történhetett. Pénteken különben konzultálnak felette a törvényszéki orvosok is. Az én határozott véleményemnek az sem mond ellent, hogy a kitörést követő napon *Richtmann* jókedvűen mulatni látták. Ez a fejlődő paralízisnél gyakori jelenség. Sőt néha elragadóan szellemesek és kedvesek, nagy társaságot képesek mulattatni, hogy aztán még jobban összeessenek. *Richtmann* *önveszélyes* is, az ilyen szerencsétlen szanatóriumi felügyelet nélkül borzalmas tettekre képes. A baj pedig mind jobban terjed benne, feltartóztathatatlanul. Beszállítása tehát mindenképpen *jogosult volt*.

Ennyit mondott a tudós orvos. Megállapíthatjuk belőle teljes hitelességgel, hogy *Richtmann* valóban elmezavarban szenved.

Csendélet a Ringerben

A Ringer-szanatórium nem jóhirű intézet. Gazdag apák ide dugják be könnyelmű gyermekeiket, hogy sebtében gondnokság alá helyezve, ne kelljen kifizetni a kis hamis váltókat. *A Nap* már foglalkozott néhányszor a Ringer-szanatórium dolgaival és most a *Richtmann*-esetben újból megállapíthatjuk, hogy teljesen méltán támadta. Milyen ellenőrzés lehet az intézetben, ha egy olyan súlyos beteg, mint *Richtmann* naponként leveleket tud kiesempészni? Ezeket a leveleket a barátjának *Langfeld* Juliának írta, akinek különösen nagy része van abban, hogy *Richtmann* idegrendszerét felmondta a szolgálatot.

Tegnap délután pedig megtörtént az, hogy a szanatórium orvosa ezt a *Langfeldet beengedte az ágyban fekvő beteghez és jó félórát magukra hagyta őket*. A nő, aki lehetetlen összekezt zsarolt az utóbbi napokban *Richtmann*tól, *felolvasta a betegnek A Hír legutóbbi számát*. Ennek megvolt a kívánt hatása. *Richtmann*, szegény, egész éjszaka rosszul volt. Ilyen állapotok uralkodnak ebben a hirhedt szanatóriumban, amely minden hónapban legalább egyszer kapcsolatban van valamiféle botránnyal.

Felköszöntő a királyra

Az aradi székegyülésen, október hatodikán. Nem köszönik meg a Habsburgok

Az aradi országos székegyülésnek tegnap volt az utolsó napja. A gyűlés tagjai délután résztvettek a vértanúk emlékére rendezett gyászünnepen, este pedig lakomára gyűltek egybe a *Székegy Otthon*-ban. Ennek az ünnepi lakomának érdekes szenzációja van. Már napokkal ezelőtt mozgalom indult meg a függetlenségi érzelmű székegyek között, hogy a lakomán a királyra mondott szokásos felköszöntő *maradjon el*, mert ez a gyászos emlékü napra éppen nem lenne stilszerű. Ennek az általános óhajnak meg is volt az eredménye: az ünnepi lakomán nem mondtak felköszöntőt a királyra.

E helyett *Bedő Árpád* dr., a gyűlés elnöke a következő tószót mondotta:

— Nekünk erdélyi magyaroknak nem volt *felséges* urunk, csak fejedelmünk volt, ez pedig csak *nagyságos* volt. De mégis *felséges* volt a függetlenségünk, *felséges* volt még csak gondolni is arra, hogy *osztrák uralkodó alatt sohasem nyögünk*, nem éltünk olyan uralom alatt, amely császári kegyből táplálkozik. Az alatt az uralom alatt, amely örök szégyen és gyalázat. Történelmi gabszág, ahogyan a mi szabadságunk vezéreivel bántak. Azóta uralkodik mi felettünk is az osztrák császár, amióta nemcsak Nyugat-Magyarországnak vagyunk védőbástyája, hanem balsorsunk odavitt, hogy a Lajtántúllal is kezdet kellett fognunk.

Bedő Albert beszédét óriási lelkesedéssel fogadták. Így esett meg október 6-án a királyra mondott köszöntő. Ezzel igazán meg lehetnek elégedve a hazafias székegyek.

☞ **A m. sz. öröme.** M. sz., ennek a két betűnek a jelentőségéről sok viccet kovácsoltak már a szegény, kifosztott, szomorú budapestiek. A *mint szövetkezet* az első időkben átalakult *mind szédelgővé*, de addig szédelgett, míg pofonította a sors keze és lett a *m. sz.* betűkből *mind szegény* és *már szomorú*. Tudniillik nagy bajok lettek, felmondták nekik a hitelt, a két vidám betűnek. A *m. sz.* azonban *már szabadul*, a felhők kezdenek szétfoszlani a feje fölül, mint ez a ma érkezett következő hírből kiderül: A hitelszövetkezetek tárcaváltóit leszámító szindikátus öttagu bizottsága ma délután dr. *Schmidt* József, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár igazgatójának elnöklésével ülést tartott, amelyen megállapították a szindikátus ügyrendjét. Az előkészítő munkálatok már közel vannak a befejezéshez és a hitelfolyósítások már a legközelebbi napokban megkezdődnek. — A m. sz. tehát kezd kinn lenni a vízből.

☞ **A szerelmes rabló.** Nem mindennapi fajtáját választotta az utonállásnak *Simkó* József kocsis. A Vendel-utcában megtámadta *Berk* József iparost, aki a feleségével s kisleányával ment arra késő este.

— A feleséged, vagy életed! — kiáltott rá *Simkó*, *Berk* eleinte nem értette s később jött rá, hogy a revolveres utonálló a feleségét akarja erőszakosan elhódítani. Rendőrt hívtak, aki belesérte a szerelmes rablót a kilencedik kerületi kánitányságra. Letartóztatták.

TÁVIRAT TELEFON

Meghült a király!

Riasztó hírek

Bécs, október 7.

A király állapotáról riasztó hírek szivárogtak ki. Azt mondják, hogy meghülése, amely már néhány napja ágyhoz köti *komoly* és nem igen mutat arra, hogy hamarosan felgyógyuljon. A börzén és politikai körökben aggódva beszélnek a király egészségéről és a bécsi közvéleményt sehogyssem nyugtatja meg az a félhivatalos jelentés, hogy *rekedtsége már teljesen megszűnt és náthája is szűnőben van*. A tudakozódó újságíróknak is csak azt felelik és azt teszik hozzá, hogy a király már legközelebb visszaköltözik Bécsbe a Burgba.

A francia Jáger Mari

De ez lopott is, még pedig templomokból

Páris, október 7.

Clermont-Ferand városban leleplezték egy egész előkelő családot, anyát és két fiát, akik a legborzalmasabb bűnökből, *templomrablásból, mérgezésből, angyalcsinálásból* éltek urasan, évek óta. *Thomasék* Clermont-Ferand városának és környékének a legelőkelőbb családja. Az anyja a legjámorabb asszony volt, a jámbor gyűjtéseket támogatta, a fia pedig a helybeli sportkluboknak voltak az elnökei. A környékbeli templomokból sűrűn tüntek el óriási értékű egyházi kincsek. Néhány hónapja, a párisi *Matin* című lap megállapította, hogy az egyik olyan templomrablást *automobilon* követték el. Ezen a nyomon kutattak tovább és rájöttek, hogy *Thomasék* a tettesek. A lakásukon egész kincstárat találtak, azonkívül levelezést a világ minden nagyobb régiségkereskedőivel, akiknek a rablott tárgyakat eladták. Összekötésben voltak egész sereg tolvajjal, akik nekik segédkeztek. Találtak náluk egy kitűnő szakkönyvtárt egyházi régiségekről, de találtak még mást is. Az öreg *Thomas* nének szalonja volt, amelyből a legkülönbözőbb mérgekkel látta el azokat a hölgyeket, akiknek a férjük vagy más hozzátartozójuk kellemetlen volt. Lefoglaltak egy kiterjedt levelezést, amely igen sok előkelő hölgyet erősen kompromittál. És hogy ennek a családnak az érdemei teljesek legyenek: volt egy műtermük is amelyben drága pénzért megszabadították a hölgyeket szerelmük alkalmatlan gyümölesétől. A legszenzációsabb bűnpör keletkezik majd a dologból.

Sötétség Olaszországban Világítási sztrájk

Milanó, október 7.

Az *Union de Gaz* valamennyi hivatalnokai és munkásai ma reggel *sztrájkba lépett és a város ma estétől sötétben lesz*. Tegnap este katonaság kényszerítette a sztrájkolókat a gyár elhagyására, mert attól lehetett tartani, hogy megromgálják a gázműveket. Valószínű, hogy még ma Genuában, Alexandriában, Modenában és Messinában is ki fogják mondani a sztrájkot a gázgyárak munkásai.

Szibéria felé!

Száműzöttek harca az őrséggel

Péttervár, október 7.

Egy fegyencesapat, melyet *Tjumenből* *Tobolszka*, *Szibériába* kísérték, utközben *meztámadta a kisérő őrséget*, amely a kifejlődött küzdelemben *huszonkét fegyencet megölt*. A fegyencok közül tizenegyen fegyvert ragadtak magukhoz s elmenekültek. A kisérő őrség hat embere megsebesült, ezek közül egy súlyosan.

TÁVIRAT TELEFON

Gyilkos támadás egy jegyes pár ellen

Addig ütötték a völegényt amíg meghalt

Arad, október 7.

Oláh legények kegyetlen gyilkosságot követtek el tegnap délután Mikalákán. Goczay István aradi fiatal iparos menyasszonyával, Balázs Juliskával és ennek apjával, Balázs Jánossal látogatába ment Mikalákára Keller János korcsmárhoz. Este oláh legények jöttek a korcsmába és mulatni kezdtek. Éjfélkor a korcsmáros felszólította a legényeket, hogy menjenek haza. Ezek nem fogadtak szót, hanem üveget dobtak a korcsmáros szobájába, ahol Goczay, a menyasszonya és ennek apja tartózkodtak. Goczay védelmébe vette Kellert, mire a legények berohantak a szobába, kihurcolták a fiatal embert és addig verték, rugdosták a fejét, amíg meghalt. Balázs Juliskát, aki a völegényét meg akarta szabadítani, úgy összeszurkálták, hogy most halálra várja. Balázs János és Keller korcsmáros szintén súlyosan megsebesültek. A csendőrség szigorú vizsgálatot indított az ügyben.

Olaszok és magyarok Fiumei izgalmak Zanella felbujtó

Fiume, október 7.

A minap az autonómpárti lapok és a Tengerpart közötti polémia folytatásaként, a Voce del Popolo szerkesztője bottal támadt Korchmáros Sándorra, a Tengerpart szerkesztőjére, aki azonban megverte az olasz szerkesztőt. Ma az autonóm párt bosszút akart állni és nagy tömeg olasz diák és suhanc vonult az Adamich-molara, ahol egy kávéházban Korchmáros ült több magyar ur társaságában. Ketten odaléptek Korchmárhoz. Az egyik botot emelt rá, a másik pedig revolverrel fenyegette. Erre közbeléptek a többi magyarok és parázs verekezés kerekedett. Kivülről az olaszok valósággal ostrom alá vették a kávéházat és a rendőrség vetett csak véget a zenebonának. Egy rendőr a botrányt okozó olaszokat bekísérte a rendőrségre, ahol az ügyeletes rendőrtisztviselő alighogy kihallgatta, mindjárt szabadlábra helyezte őket. A rendőrtiszt a botrányos esetről jegyzőkönyvet se vett föl, hanem kedélyesen parolázott az előállított botrányokozókkal. Az egész utcai verekezés értelmi szerzője Zanella Richárd képviselő. Az autonóm párt kávéházi tanyáján, az Európában előzetesen megbeszéltek a dolgot s így vonultak föl Korchmáros ellen. A kormányzó jelentést kért az esetről. Fiumében, hol napirenden vannak a botrányok, hol magyar ember már alig merészel az utcára lépni revolver nélkül, ideje volna már az államrendőrséget felállítani.

A veszett macska Két embert összemart

Kaposvár, október 7.

A somogy megyei Görbő községben ma egy veszett macska sok szárnyast és malacot megmarta s mikor üldözöbe vették, az üldözői közül is megmarta Schwarz Ignác kereskedőt és tizenhétéves leányát. Apát és leányát azonnal fölvitték a Pasteur-intézetbe.

Rendőr és tolvaj

A tolvaj kinn van a vízből, a rendőr benne marad

Trieszt, október 7.

Tragikus véget ért ma Cernaca József közrendőr. Egy tolvajt tartóztatott le és a fogház felé kísérte, ekkor a rovtól multu ember a tengerbe ugrott és uszva akart elmenekülni. Cernaca utána vetette magát és belefullt a tengerbe. A partról többen siettek a rendőr megmentésére, de nem akadtak rá, a tolvajt ellenben kifogták és a rendőrségre vitték.

Gyilkos menyasszony Csókos percek után rablógyilkosság

Berlin, október 7.

Megdöbentő és érthetetlen gyilkosság titka derült ma ki egyik vizsgálóbíró előtt. Beyer Berta, Brand városka vagyonos, általában tisztelt polgármesterének a leányát tegnap letartóztatták Berlinben valami kisebb csalás miatt és akkor a maga jószántából rettenetes vallomást tett a vizsgálóbíróknak. Beyer Bertának völegénye volt, egy Preggler nevű mérnök, akit néhány hete átlőtt fejjel találtak a lakásán. Megállapították az öngyilkosságot és bár jeleket találtak, amelyekből gyilkosságra is lehetett következtetni, nem indult meg a vizsgálat, mert nem tudták, kit gyanúsítsanak. Berta most megvallotta, hogy ő ölte meg a völegényét. Fölment a lakására azzal, hogy meglepetést hozott a számára. Simogatással, csókokkal, becézgetéssel rávette, hogy hagyja bekötni a szemét, aztán így szólt:

— Most nyisd ki a szádát, most jön a meglepetés.

Azzal a revolvere csövét illesztette a völegénye fogai közé és egy lövéssel megölte. Ezután összeszedte a lakásban található pénzt, vagy tizenöt ezer márkát és értéktárgyakat, a völegénye írását utánozva, néhány soros végrendeletet vetett papírra, és nyugodtan eltávozott. Senki még csak nem is sejtette volna, hogy ő a gyilkos, ha maga be nem vallja a tettét. Egyébként bámulatos hidegséggel és cinizmussal viselkedik, úgy, hogy azt hiszik, nem épeszü.

Féltik a nagyhercegeket Az utazó közönség kerül bajba

Berlin, október 7.

Most, hogy az orosz nagyhercegek sűrűn utaznak Európában, — mert odahaza nincsenek biztonságban — a német, osztrák, magyar és olasz vasutak tiltkos megegyezést kötöttek egymással, hogy különös elővigyázati rendszabályokat tesznek azokon a vonatokon, amelyeken a cári ház valamelyik tagja utazik. Ennek a megegyezésnek már van egy áldozata. Kufstein és München között, arról a vonatról, a melyen Alexandrovics Mihály nagyherceg utazott, leszállítottak egy embert, aki nem tudta magát kellőképpen okmányokkal igazolni. Leszállították és ott hagyták szó nélkül egy kis állomáson, csak azért, hogy a nagyherceg nyugodtan aludhasson a hálókoesijában. Persze, később kiderült, hogy a meggyanusított ember ártatlan ruhaposztó-utazó volt.

Kötél, golyó dolgozik Oroszországban

Pétervár, október 7.

Sauret Pétert és Siemann Valdemárt akiket a haditörvényszék halálra ítél, ma korán reggel kivégezték a bitófán Rigában. Az első bevallotta, hogy a forrongás idején egy rendőrt várandós állapotban levő feleségének szemeláttára agyonlőtt. Egy Dubbelstein nevű forradalmárt a haditörvényszék ítélete értelmében golyóval végezték ki; ez ellen az volt a vád, hogy sok rendőrt megsebesített Slockban és Rigában. A haditörvényszék még két forradalmárt ítél halálra, ezeknek azonban a főkormányzó megkegyelmezett és a halálos ítéletet életfogytig tartó kényszermunkára változtatta.

Olvadt ércbe fulladtak Munkások borzalmas halála

New-York, október 7.

Buttler pensylvániai városban, az acélművekben a múlt éjjel egy olvasztott ércel telt kazán felborult és felrobbant. Négy ember meghalt, husz halálosan, tíz súlyosan megsebesült. A sebesültek legnagyobb részét külföldre szállították.

Terjed a passzív rezisztencia az osztrák vasutakon

Bécs, október 7.

Szakadatlanul tart az osztrák vasutasok passzív rezisztenciája. Tegnap este az északnyugati vasut pályaudvarán a tehervonatok nyolc-tíz óráig, a személyvonatok pedig három-négy óráig késéssel közlekedtek. A vonatok elindulása is késéssel történt. Az északnyugati és az államvasut társaság alkalmazottai megjelentek a két vasut igazgatói előtt, hogy kifogásokat emeljenek az igazgatóságok részéről tett engedmények ellen. Hír szerint az államvasut-társaság alkalmazottai és Grimmberg igazgató közötti tárgyalások kielégítőek voltak. Prágában a Nordwestbahn és a Staatsbahn a vasuti miniszteriumtól megkapták a felhatalmazást, hogy az esetre, ha a passzív rezisztencia tovább tart, a forgalmat egészen be- szüntethetik.

Bécs, október 7.

A passzív rezisztencia tovább tart, de holnap, legkésőbb holnapután tisztázódni fog a helyzet. Ma a központi állatvásárra érkezett szállítmányok közül sok állat éhségtől pusztultak el. Husz vagon marha közül nyolc és egy másik tehervonaton husz sertés hullott el.

Harc Monicáért Montignoso grófnő emlékiratai

Firenze, október 7.

A német kormány szombaton tárgyalásokat kezdett az olasz külügyminisztériummal Monika hercegnő kiadatása dolgában. Két száz titkosrendőr tegnap Firenzébe érkezett, de fölismerék őket és a néptömeg olyan fenyegető tüntetést rendezett ellenük, hogy a két detektívnek el kellett hagynia a várost. Toselliék viszont a legügyesebb olasz detektívet szerződtették a kis hercegnő védelmére. Toselliné most egész nap szorgalmasan dolgozik. Emlékiratait írja, amelyeket még trónörökösnek korábban kezdett naplójából állit össze és amely egy párisi kiadónál fog megjelenni.

Gyalog a föld körül Farkaskaland, rablókaland — megnyert fogadás

London, október 7.

Holnap érkezik meg Sanfranciscóba Kivikias finn turista, aki két éve gyalogol a föld körül. Duszgazdag sanfranciscói kereskedőnek volt a könyvelője. A főnöke fogadott akkor egy milliót, hogy a finn sokkal jobban bírja a fáradságot, mint a németek. A fogadás eldöntésére utnak indították a negyvenhatéves Kivikias, meg egy huszéves és egy huszonhatéves németet. A két német azonban már Alaszkában elmaradt, mert lefagyott a lábuk. Mandzsuriába, Kelet-Ázsiába éppen a háboru idején ért Kivikias. Kémnek vélték, letartóztatták és csak különös szerencséje mentette meg a főbelövésől. Később Mandzsuriában rablók kezébe került, akik től pénzen kellett megváltania a szabadságát. Szibériában éhes farkasok vették üzőbe és úgy menekült meg a vadaktól, hogy dinamitbombákat szórt közéjük, amelyeket rablótámadások esetére, fegyverül vitt magával. Holnap, amikor Sanfranciscóba, kiindulási pontjára visszatér, huszonöt ezer korona jutalmat kap a gazdájától, azonkívül egy nagy földbirtokot. Ezért érdemes volt körüljárni a világot.

Pupp halála

Karlsbad, október 7.

Pupp Antal, a híres Pupp-vendéglő alapítója ma meghalt 67 éves korában.

A halál önkéntesei

1. Kovács Andor tanár
2. Ungár Regina nevelőnő
3. Halász Lajos munkás
4. Reiner Árminné
5. Reiter Ignác iparos

Kovács Andor gazdasági szakiskolai tanár a városligeti Iparcsarnok mögött agyonlőtte magát.

Az elhunyt erdélyi nemes családból való jeles diák volt, tanári vizsgáját kitüntetéssel tette le s szorgalmas, eszes embernek ismerték. Éveken át a budai tanítóképzőben működött, mint gazdasági szakiskolai tanár s hosszú ideig édesanyjával élt együtt az Akadémia-utca 9. számú házában, teljes visszavonultságban. A fiatal legényember nem járt társaságba, színházba, kerülte a szórakozást, a mulatságot. Minden szabad idejét otthon töltötte és tanult szakadatlanul.

Nemrég felesletlen háztartását. Édesanyja Maros-Ludasa költözött, ahol idősebbik fia, Kovács Gyula szolgabíró lakik. Kovács Andor legjobb barátjához, Radnai Oszkárhoz költözött, akivel együtt lakott a Szegfű-utca 5. számú házában.

Kovácsot tavaly a földművelési minisztériumhoz osztották be szolgálatra. Pontosan végezte el teendőit, szótlan, komor ember volt. A tudomány szentelte életét, harmincéves korában hozzáfűtött a jogtanuláshoz, doktorátust akart szerezni. Már annyira elkészült, hogy szombaton kellett volna utolsó szigorlatát letennie a kolozsvári egyetemen. A folytonos tanulás tönkretette idegrendszerét, beteggé tette s ezért vált meg az élettől.

Radnai Oszkár kétségbeejtette barátjának buskomorsága. Elhatározta, hogy változtat eddigi életmódján. Színházba vitte, mulatni ment vele. De a buskomor ember még sokkal rosszabbul érezte magát a vidám helyeken.

A meghasonlott ember szombaton a Városligetben, az Iparcsarnok háta mögött agyonlőtte magát. Holtestét bevitték a boncoló-intézetbe, ahol ma fölismerették.

A boldogtalan ember levelet hagyott hátra három legjobb barátjának: Besztercei Gábor komáromi földműves iskolai tanárnak, Radnai Oszkárnak és Székely Jenő földművesiskolai igazgatónak. Az utóbbihoz intézett levélben így bucsuzik:

Kedves Jenő! Az önmagammal való meghasonlás adta a feyvert a kezembe. Küzdöttem hosszas időn át önmagammal; igyekeztem Oszkár barátom tanácsára életmódomon változtatni, de megtört lelkiületemen ez már nem változtatható. Légy kegyes elnézéssel lenni tettemért. Keltsen elnézést lelkiállapotom s az, hogy talán tartoztam azoknak, akik engem érdemtellenül jóakarattal támogatottak. Talán ösmerted lelkiállapotom és annak beteg voltát. Ez most már ellenállhatatlanul sarkal, hogy keressem azt, ami a nyugalomhoz vezet. Bocsáss meg tettemért s végső kérésem az, hogy Oszkár barátomat a történelekről óvatosan értesíteni sziveskedjél. Szerencsétlen barátod, Andor.

Ez a szomorú levél bevilágít az életunt lelkébe s magyarázatát adja tettének. A rendőrségnek csak ennyit írt:

— Kérem a boncolásomat mellőzni. Kérem ne érdekelje a nyilvánosságot.

Végrendeletet is csinált egy iv papiroson. Pap-testvéreire hagyta ruháit, könyvtárát s szívesen koronányi készpénzt.

Ungár Regina nevelőnő s francia nyelvtanító volt, de elzüllött s éjszakai leány lett belőle. A szerencsétlen teremtést kiutasították a Teréz-körut 22. száma alól, mert a lakásbért nem tudta kifizetni. Azóta kint az utcákon bolyongott. Detektívek utját állották az éjjel, a mikor egy idegen férfi után surrant ki a zugszállók egyikéből. Igazolásra szólították föl. Miután okmányai nem voltak, bekísérték a kerületi kapitányságra. Kihallgatás közben észrevétlenül négy szublimát-pasztilát vett be.

Halász Lajos huszonhateztendő munkás a Hársfa-utca 45. száma alatt mellbe lötte magát. Haldokolt, amikor a Rókusba vitték.

Reiner Árminné, pancsovai illetőségű, huszonnyolc éves asszony, ma délután a Vörösmarty-utca 57. számú házában első emeletéről leugrott és összezúzta magát. Reiner né, aki egy pincér felesége, pár nap óta tartózkodik Budapesten. Súlyos betegségének gyógyítása céljából érkezett ide, idegbaj tünetei mutatkoztak rajta. Azt hiszik, hogy elmezavarásban akarta elemészteni magát. Veszedelmes állapotban szállították a Rókus-kórházba.

Reiter Ignác fénynyomó ma délután kiment a Zuglói s egy bokros helyen mellbe lötte magát. A revolverének két golyója is testébe hatolt, de az eszméletét nem veszítette el, sőt elgyalogolt a villamosvasuti állomásig és bejött a Markó-utca, ahol a mentők háza van.

— Két golyó van a testemben, — mondta a mentőknek. — Látszik is az egyiknek a helye. Kérem, szedjék ki belőlem.

A mentők kivették az egyik golyót. A másikkal nem boldogultak, mert a bordák közt, mélyen bent volt. Megígértették az életuntal, hogy az öngyilkos kísérletét nem ismételi meg. Reiter pedig a betegsegítő-pénztárhoz sietett s a betegek közé fölvetette magát.

MŰVÉSZET

SZÍNHÁZ ZENE KÉP KÖNYV

* **A Sárga Dominó.** A Népszínház-Vigopera operettjüdjonságának első vasárnapi előadása teljesen zsufolt ház előtt folyt le. Vasárnap már korán reggel kitétték a minden jegy elkelését jelző táblát s az ünnepi közönség túlaradó kedvvel ismételtette meg A Sárga Dominó minden egyes énekszámát. Tekintettel erre a sikerre s a nagy érdeklődésre, a színház igazgatósága az ujonnan szcenírozott és fordított *Carven* bemutató előadását *péntekre* tűzte ki. A bemutató előadásra váltott jegyek aznapra érvényesek. Ez egy nap kivételével minden este A Sárga Dominó kerül színre, míg vasárnap délután mérsékelt helyárák mellett *Szemere György* népies színművét, a *Boland Istókot* játszzák. Mindez előadásokra a színház jobboldali (Népszínház-utca sarok) pénztáránál lehet jegyet váltani, míg a napi pénztár a Rákóczi-uton levő oldalán van. A közönség kényelmére a színház igazgatósága az előcsarnokban telefont állított fel, mely az esti előadás idején a közönség rendelkezésére áll.

* **A Királyszínházban** szerdától kezdve Petráss Sári helyett *Harmath* Ilona játszza Valencienne szerepét A vig özvegyben.

* **Caruso Bécsben.** Caruso, aki mos Bécsben vendégszerepel, az este *Puccini* Bohéme-jében lépett föl és hatalmas sikert aratott. A művész teljes diszpozícióval énekelt már és egész este vége-hossza nem volt az ünnepeletésének. Előadás végén a nép a vállára akarta emelni, sőt kísérletet tett arra nézve is, hogy kifogják a lovait a kocsijából; a rendőrségnek csak nagynehezen sikerült a rendezvényt megakadályoznia. Caruso még kétszer énekel a bécsiek előtt.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a SCOTT-féle Emulsió iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyjét — a halaszt — kérjük ügyelmbe venni.

Legjobb erősítőszert.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitünőszt kellene használniok, amikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógytárakban.

Hej, az az illem hej!

Oh a szerelem egy öreg dolog, nyájas olvasó! Nagy regényírók agyából pattantak ki a legszebb randevuk. A vasuti töltés alatt, a hivatal előtt, szénapadláson, pincében, koporsóban, a mezőn, puha szeparében és még száz megfelelő és képtelen helyen lehelt csókot a hős a hősnő fülébe. A legöregebb pornográfusok piruljanak el és nyomban szerződjenek a Hölgyfutár-hoz vagy az *En Ujságo*-hoz, mit bánom, koccintsanak lisoformmal, Sztanakovics Mária mindveri őket száz hosszal. A koros, de ötletes nő megérdemli, hogy a Hová lett a monokli? szerzőjével karonfogva sétáljon a déli korszón.

Sztanakovics Mária nem művésznő. Az élet mostoha és őt pardon! egy illemhelyre vetette a sors, hogy felügyeljen a rendre és a tisztaságra. Egy éve még a Liszt Ferenc-téren szolgált a közérdek, de főnökének, Beetz Vilmos vállalkozónak egy komor téli napon bejelentette, hogy a vidék levegője nem tesz jót idegeinek és áthelyezését kérte a forgalmas Rákóczi-utra. Beetz méltányolta Sztanakovics Mária aggodalmait és áthelyezte a Pákóczi-utra a Sip-utca sarkára egy nyolc személyre berendezett, vidám pardon! illemhelyre.

Nehéz az élet. Sztanakovics Mária keves koronák és ingyen lakás járt, ebből hogyan is élhet meg, aki jobb sorsra született? Január közepén történt. Esett a hó, zümmögött a szamovár, ilyenkor, mint a költők mondják, mily jó meghuzódni barátságos meleg szobában, egy édes asszony oldalán. Mária is ere gondolt. Mária a szerelemnek pártfogója volt. Kár, hogy a mai rideg világban ere is rendőrségi engedély kel. Január közepén Mária kibóbták pardon! az illemhelyről váratlanul, mint ahogy a menykő csap le, a rendőrségre idézték, kihallgaták, lezárták, most szabadult ki.

Mi történt Máriaival? Az illemtanárnő orgiákat rendezett a tisztaság csarnokában. Két hónapon keresztül mindennap estefél a jobboldalon urak, a baloldalon hölgyek siettek be és ki gondolhat rosszra? A legerényesebb hölgy is... Nos megtörtént, mit szaporítsuk a szót, hogy az urak és a hölgyek a középső fülkében szemben állottak egymással. Az „Ura” és „Hölgyek” közt ugyanis nemcsak egy és van, de kis négyszögletű kamara is, ahol Sztanakovics Mária lakott, olyan kis lyuk, mint színpadi sülyesztő, hanyag eleganciával berendezve, kis asztal, szalmazsák, szék és nagykendő. A szerelmesek ide bujtak a gonosz világ elől és hajnalig, itt, mondjuk, meghitten beszélgettek. Ha kizáradt a torkuk és megéheztek, a szomszéd Miakics Antal vendéglőjéből hozattak bort, pezsgőt, rostélyost és káviárt. Sztanakovics Mária gondoskodott mindenről, ah ő a szerelmesek pártfogója volt. Ha a kedves fülke el volt foglalva, úgy a hölgyek osztályát adta ki a mohó pároknak, persze nem barátságból, nyolc koronáért két órára. Egyszerre aztán rájöttek a dologra, Sztanakovics Mária elcsapták és lecsukták.

Miakics Antalné a szomszéd vendéglő tulajdonosa elmondta, hogy januárban minden este legalább husz korona áru ételt és italt vitt ki a pardon illemhely felügyelőjé, hogy hová vitte, azt persze csak később tudta meg.

A különös történetet a Beetz vállalkozó cég is megerősítette, sőt maga a kitünő Sztanakovics Mária személyesen, akit Budán a legénylakásán kerestünk fel.

— Hát igen, — monta a vén, ravaszkepű tanárnő, — nem tudtam ellenálni a szerelmesek könyörgésének és kiadtam az üzletet egy-egy délutánra, vagy éjszakára. Diszkrét hely, szívesen jöttek oda előkelő urak és finom nők is. Sajnos, nem sokáig tartott a szerelmesek boldogsága, elmúltak a finom vacsorák és most rosszabb kosztón élek.

Kezet szoritottunk, biztosítottam Sztanakovicsot, hogy korszakalkotó ujtással lepte meg Budapestet, ahol e téren azt hittük már minden lehetőt és lehetetlent kiaknálták.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

20—30 fillérrel drágább áron elkelt 50.000 mm. buza. Rozs 10 fillérrel drágább. Zab és tengeri változatlan.

Buza, Tiszavidéki: 2000 mm. 81 k. 24.50 K. 6-buza, 100 mm. 80 k. 23.40 K., 200 mm. 78 k. 23.10 K., felső, 100 mm. 78 k. 23.40 K., 400 mm. 78 k. 23.45 K., 200 mm. 78 k. 32.20 K., 100 mm. 77.5 k. 23.30 K., 100 mm. 77.5 k. 23.10 K., 600 mm. 77.5 k. 23.— K., 500 mm. 77.5 k. 23.20 K., 600 mm. 77.5 k. 23.40 K., 400 mm. 78 k. 23.40 K., 100 mm. 77 k. 23.40 K., 250 mm. 78 k. 23.40 K., 100 mm. 77 k. 23.40 K., 100 mm. 77 k. 23.20 K., 500 mm. 76.5 k. 23.— K., felső, 100 mm. 76.5 k. 23.— K., 600 mm. 76 k. 22.80 K., 300 mm. 75.5 k. 22.90 K., 100 mm. 75.5 k. 22.70 K., 300 mm. 75 k. 22.80 K., 100 mm. 73.5 k. 21.60 K.

Pestvidéki: 500 mm. 79 k. 22.95 K., 300 mm. 78.5 k. 23.05 K., 200 mm. 78 k. 23.30 K., 200 mm. 78 k. 23.10 K., 100 mm. 78 k. 22.90 K., 600 mm. 77 k. 22.90 K., 200 mm. 77 k. 23.30 K., 250 mm. 77 k. 22.90 K., 300 mm. 77 k. 23.— K., 200 mm. 76 k. 22.90 K.

Fehérmegyei: 300 mm. 78.5 k. 23.15 K., 960 mm. 22.90 K., 400 mm. 75 k. 22.60 K.

Bácskai: 1630 mm. 76.2 k. 23.25 K., 100 mm. 75 k. 22.60 K., 750 mm. 74.5 k., 22.45 K., 750 mm. 73.5 k. 22.45 K.

Bajai: 930 mm. 74.5 k. 21.80 K., 1700 mm. 7.35 k. 21.80 K.

Felsőmagyarországi: 150 mm. 76.5 k. 22.80 korona.

Kaloccai: 1150 mm. 76.5 k. 23.15 K., 2180 mm. 76.5 k. 23.15 K.

Törökbencei: 200 mm. 77 k. 23.20 K., 320 mm. 77 k. 23.— K.

Szerémségi: 4000 mm. 76 k. 23.— K.

Dunai: 4600 mm. 76 k. 23.— K., 3800 mm. 77 k. 22.75 K.

Bánsági: 1600 mm. 76 k. 22.85 K., 6-buza, 3000 mm. 75 k. 22.70 K., 6-buza.

Raktáru: 1000 mm. 76 k. 23.20 K.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 19.35 K., 400 mm. 19.35 K.

Árpa: 200 mm. 15.60 K.

Zab: 100 mm. 16.05 K.

Készpénzfizetés mellett.

II. Határidő-üzlet.

Szilárd.		
Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:		
Októberi buza (1907)	22.86—22.02—22.80	
Áprilisi buza (1908)	24.22—24.42—24.14	
Októberi rozs	19.78—19.90—19.38	
Áprilisi rozs (1908)	20.10—20.34—20.78	
Októberi zab	15.40—15.46—15.48	
Áprilisi zab (1908)	16.64—16.74—16.70	
Májusi tengeri (1908)	13.58—13.66—13.60	

Déli 1 órakor zárulnak.

Októberi buza (1907)	22.96—22.98
Áprilisi buza (1908)	23.34—24.36
Októberi rozs (1907)	19.88—19.90
Áprilisi rozs (1908)	20.28—20.30
Októberi zab (1907)	15.48—15.42
Áprilisi zab (1908)	16.70—16.72
Májusi tengeri (1908)	13.66—13.68

Gabonaforgalom

1907. október 4-től október 5-ig.

	Érkezett	Elszállított
Buza	46761	—
Rozs	2975	8026
Árpa	7295	754
Zab	1833	12322
Tengeri	2431	462
Liszt	983	22677
Korpa	330	4750

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órakor a következők voltak a záró árfolyamok:

Októberi buza (1907)	22.98
Áprilisi buza (1908)	24.38
Októberi rozs (1907)	19.92
Októberi zab (1907)	20.36
Szeptemberi tengeri (1907)	15.46
Áprilisi rozs (1908)	16.74
Májusi tengeri (1908)	13.64

A budapesti értéktözsde

A nagyon szilárd irányzat, amely már a tegnapi magánforgalomban dominál, a mai tőzsdén is emelkedő volt. A megnyitáskor igen élénk volt a forgalom a legmagasabb napi árák mellett. A nap folyamán ugyan többször kisebb-nagyobb ingadozások voltak, az alapirányzat azonban szilárd maradt. A déli tőzsdén bécsi és berlini eladásokra az irányzat gyengült.

Előzőzsde:

Helyi fedezésekre és bécsi vásárlásokra az irányzat nagyon szilárd.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 655.—

651.50. Magyar hitelbank 771.50—768.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 481.—483.50. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 443.—439.—. Osztrák-magyar államvasut 666.50—667.50. Rimamurányi vasúti 552.50—556.50. Magyar koronajáradék 95.95—94.40. Közuti vasut 531.50—540.—. Városi villamos vasut 285.—286.50.

Déli tőzsde:

Bécsi és berlini eladásokra gyengült.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 652—650.25. Magyar hitelbank 770.25—776.—. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 480.50—482.—. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 439.—440.—. Osztrák-magyar államvasut 666.—667.50. Rimamurányi vasúti 554.—554.75. Magyar koronajáradék 93.95—94.10. Közuti vasut 538.50—530.—. Városi villamos vasut 284.50—285.—. Convertált jelzálogsorsjegy 142.50. Hazai bank 284.50—285.50. Magyar kereskedelmi részvény 600.—602.—. Kereskedelmi bank 33.45.—3360.—.

Utótőzsde

Irányzata: Élénk forgalom mellett lanyha.
Kötettek: Osztrák hitelrészvény 648.50—650.50. Magyar hitelrészvény 746.50—766.50. Osztrák-magyar államvasut 665.—. Rimamurányi vasúti 552.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 480.—.

Zárhat délután 4 órakor

Osztrák hitelrészvény 668.50. Magyar hitelrészvény 746.75. Osztrák-magyar államvasut 665.—. Rimamurányi vasúti 552.50.

Bécsi értéktözsde

Bécs, október 7. 4 2/2% papír járadék 96.50 4% oszt. arany jár. 115.35. 1860. sorsjegy 150.—. Osztr. hitelsorsjegy 455.—. Angol osztr. bankrészv. 298.—. Bécsi Bankverein 535.40. Osztr.-magy. bank 18.05. Déli vasut 154.50. Duna gőzh. társ. 1030.—. Dohány részv. 425.—. Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bank váltók 117.40. 4 2/2% ezüst jár. 96.50.—825 Osztr. koronajáradék 96.65. 1864. sorsjegy 258.— Osztr. hitelint. részv. 649.—. Union-Bank 639.—. Osztr. Länderbank 427.75. Osztr. m. áll. vasut 665.—. Elbe-völgyi vasut 430.50. Alpési részv. 611.—. 20 frankos 19.16. Londoni váltóár 240.25. Lipótkohó —. Török-sorsjegyek 185.50

Bécs, október 7. 4% arany-járadék 119.90 Tiszai és szeg. köles. sorsj. 147.50. Magy. hitell. részv. 756.50 M. lesz. és váltó részv. 180.—. Rimamurányi 554.50. M. cukoripar —. Adria hajózási r.-t. 411.—. Magyar koronajáradék 94.—. 4% magy. földteherm. kötv. 93.55. M. nyer.-k. sorsjegy 196.50 Kassa-Oderb. v. részv. 358.—. M. keresk. bank 33.30 M. Jelzálogbank 437.50.

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre átültetni tilos) — (34)

A titkár fölírtta Éva Zsófia nevét és vállat vont:

— Ugy is hiába! mondá azzal a kárörömmel, amelylyel minden bajban levő asszony iránt viselkedett.

— Én várok! szóló Éva Zsófia elszántan.

És várt kora délelőttől délen túl. A két előszobában hetven-nyolcvan ember, férfi, asszony, ur és cseléd várt vele együtt. Egyet sem ismert várakozó társaik közül, de a bajba jutottak, a kérők hamar ismerkednek.

— Csak baja ne legyen, a feje ne fájjon, jó kedve legyen! mondta az egyik, aki ismerte már az elnököt.

— Ha igazságos dolgot kérek a méltóságos urtól, azt megadja. Rossz ember, de igazságos ember! mondta a másik.

— Még se helyes, hogy egy embernek ilyen hatalma legyen annyi ember fölött! szóló egy szegény asszony, aki színes kalapban és vörös bluzban gyászolta az urát. (Mivel a szegénység az illendőséget és a kötelességet — elég szegény — nem ismeri és képes még ing nélkül is élni, ha — inge nincs!)

Nagy urak is jöttek, azokat is sorrend-

ben eresztették be, nem úgy mint máskor. Az elnök különbséget tett urak és urak között, akik tőle kértek valamit és akiktől ő kért. A protektorokat és kérőket egy sorba vette az alkalmazottjaival. Az újságírók azonban megelőztek mindenkit. Közülök való lehetett az a pelyhes — és kondor haju toprongyos alak, aki a szolgálkat és a titkár felélek bejelentés nélkül ment be a mindenható emberhez. Megdöbentek a vakmerőségen. Azt hitték, hogy fej nélkül jön ki. De a feje megvolt, jött ki mint a hogy bement. Kint várakozó képviselők — protektorok — tréfálkoztak vele és megkérdezték:

— Jó kedvű a méltóságos ur?

— Nem. Rossz.

Akik hallották az információt lehorogasztották a fejüket. Éva Zsófia is. Arra gondolt, hogy hazamegy és máskor jön el. De kérdés — így vélekedett magában — lesz-e még egyszer ennyi bátorsága? A két nagy előszoba, a kérelmezők sokasága és a titokzatos egy ember, aki bent majdnem földfölötti hatalomként trónolhat — megrémítették és megriasztották. Nem reménykedett már semmiben, azt se tudta, hogy fog megállani a nagy ismeretlen előtt. Valami rideg ember lesz, aki ráfordul és ő szóhoz sem jut.

Mégis várt, délen túl is. (Ebédre ugy se kellett hazamennie, ma nem főztek.) A várakozók lassanként elszéledtek mellőle, nagy részük elégedetlenül, de szitok nélkül ment el. Már az utolsó előtti — megrökök — villamost is beeresztették, de a titkár azt mondta neki:

— Fogadják; várjon!

Leghamarabb jött, a legutolsónak hagyták. Végre beeresztették és a szíve dobogásától alig tudott lélekzetet venni. Ott állott a királyi író-szobában, a palota íróasztal előtt, amelynek székéről fölemelkedett az ő utálatosan megalázkodó öreg ura, leghivebb, legjobban fizető és emlékében legerősebben belevésődött emléke. A férfi akiben perszifikálódott régi, rettenetes pályája, amelyet e nélkül talán elfeledett volna egészen. De erről és cselekedetéről még álmódott, még rettegett, hogy jön és elviszi a butorait, amelyeket az ő pénzén vett. És rémlátásainak árnyéka, amely elvitte tőle kislányát, ehhez a piros és nagy-szájú árnyékhoz hasonlított.

Az öreg ember most nem volt öreg és nem megalázkodó, sőt ellenkezőleg. Hideg — ismeretlen — tekintettel nézett az asszonyra és kérdé:

— Mit akar?

— A méltóságos elnök urat keresem.

— Én vagyok!

Az asszony erőlködött, hogy szólni tudjon. Menekülni akart innen, de a lába nem engedelmkedett. Gyönyörű arca szinte szederjes lett a rémülettől, az egész asszony olyan volt, mint egy fekete szobor.

A mindenható ur, hogy föléleszse, hangul odadobott neki egy pár szót:

— Ne féljen tőlem. Engem ön nem ismer. Én nem az vagyok, akit ön gondol. Vannak, akik rám nagyon hasonlítanak.

— Lehet! mondá az asszony és tágra nyitotta szeméit, hogy jobban lásson.

De ez az ember az volt, más nem lehetett.

(Folytatása holnap.)

SZINHÁZAK

Kedd, 1907. október 8-án.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Lakmé.

Dalmi 3 felvonásban.
Kezdete 7 órákor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órákor.

NÉPSZINHÁZ.

(Vig-Opera).

A sárga domino.

Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZINHÁZ.

A tenger.

Kezdete 7 1/2 órákor.

NEMZETI SZINHÁZ.

A hálás utókor.

Kezdete 7 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Josefette kisasszony.

Vígjáték 3 felvonásban.
Kezdete fél 8 órákor

APOLLO-SZINHÁZ.

Telefon 68-39.

A legyőzött cowboy.

(Szenzációs amerikai életkép.)
A négy éves hős. — Dráma
Szévilában.

A ki másnak vermet ás.

A zene hatása. — Balkán fölke-
lések. — Szicíliai halászat.

Élet Kinában.

Tengerész hadapródok gyakorlatia

Fra Diavolo.

(Jelenetek a hasonló c. operából.)
Kezdete fél 6 órákor.

NAGY DISZ-ELŐADÁS az

Eldoradó (csoda) színházban

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 64. szám.
Az újkor legnagyobb csodája

élettelen alakok

a színpadon megjelenve az alatt felsorolt műsorban
foglalt dalokat és operettek, úgy mint élő embe-
rek adják elő.

DISZMŰSOR:

1. Akarsz a hugom lenni?	7. A maximál	} A Vig
özvegy-
ből
2. Vándordal	8. A bálszirenek	
3. Lakodalmom Lehmanéknál	9. Viljadal	
4. Bajor tánc	10. Dal az ostoba lovasról	
5. A hintadal	11. A grisettek	
6. A bucsu	12. Harangütés Bal-lada	

Kezdete este fél 6 órákor. Éjjel 12-ig. Minden órában új előadás.
Helyárak: Pályulés 1 kor., zártszék 60 fillér, I. hely 40 fillér.
II. hely 30 fillér.

Hersch Samu

Magyarország-Ausztria egyedüli vezérképviselője.

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerint

Őszi zakkó-öltöny

Raglán v. téli-kabát

40 és 50 kor.-ért

Dus választék bel- és külföldi szöveteiben.

Ki készpénzzel fedi ruha-szükségletét a mi első-rangu kivitelünknel, felét az árnak megtakaríthatja.

Mechlovits és Fái

törv. bej. uri szabók

Bpest V., Váci-körut 76.

Nagyságos Asszonyom!

Van szerencsém szives figyelmét felhívni Budapestnek legnagyobb üveg, porcellán, zománc-edény, konyha-berendezés, disz és nászajándék tárgyak óriási gyári raktáramra, hol a legjobb minőségű áruk meglepő olcsó gyári árnban, sőt azon alól is kaphatók, mivel vásárlásaimat a legnagyobb gyárakban személyesen teszem meg és évente 20-30 vagon árut veszek partiba, tetemes áron alól is, amit szintén olcsón adok el. Ezen követett elvnek köszönhetem, hogy üzletemet naponta több száz vevő keresi fel és számtalan vidéki megrendelést kapok, azért kérem Nagyságodat saját érdekében is, semmi szín alatt ne mulasztja el üzletem megtekintését, vagy egy próba megrendelést tenni.

Kitűnő tisztelettel

Takács Ferenc

Baross-tér 5. szám.
(Rákóczi-ut végén.)

Bámulatos áramim:

- 6 szem. fehér porcellán ebédli készlet .. frt 2.75
- 6 szem. „ „ préselt rococo „ „ frt 3.50
- 6 szem. szines aranyal „ „ csak frt 5.95
- 6 szem. szines aranyal rococo stílusban .. frt 6.95
- 12 szem. aranyal rococo stílusban 52 drb .. frt 14.-
- 12 szem. „ „ 84 drb .. frt 25.-
- 6 szem. kávé v. teás készlet festett és arany. frt 3.-
- 6 szem. „ „ rococo stílusban frt 3.50
- 1 teljes angol mosdó készlet .. frt 3.-
- „ „ nagy .. frt 5.-
- porcellán tányérok 4, 6 és 8 krajoár.
- vizes vagy boros pohár 5 és 6 krajoár.
- 12 darab zománc edény .. frt 2.50
- 1 asztali lámpa golyóval .. frt 1.-
- „ „ nagy diszes tulipánnal .. frt 2.50
- Függő lámpák óriási választékban 4 forinttól feljebb.
- 6 személyes asztali üveg készlet nagyon finoman csiszolva és gravírozva csak .. frt 4.95

Ingyen pakolás! Ingyen láda!
Ingyen egy függő konyha-mérleg!

18 forinttól mérték után készíttük a legelőgásabb férfi-öltönyt, télikabátot, felöltőt francia-, angol- és hazai szöveteitől, 28 forinttól szalon, Ferenc József, frakk- és szakett-öltönyt a legfinomabb krepe- vagy himalaja-szőveteiből. Budapesti évi lakóknak kedvezményes évi részletekre is. 4 öltöny készpénzre rendelésnél szabásukat nagy mintagyűjteményvel vidékre is küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA Budapest, Nagydiófa-u. 3.

VÁSZON GYÁRI RAKTÁR

AJÁNL EREDETI GYÁRI ÁRAKBAN
VÁSZON és DAMASZT ÁRUKAT UGYSZINTÉN
SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ FEHÉRNEMŰEKET
MINTÁKAT SZÖVETEKBŐL MOSÓKBŐL
VALAMINT VÁSZONÁRUK-
BŐL és KÉPES FEHÉRNEMŰ-ÁRJEGYZÉKET
INGYEN és BÉRMENTVE KÜLD.

AUER IGNÁC FIA

BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 10.

zongorák

mint
Bösendorfer, Ehrbar, Bech-
stein, Iboch, Gaveau Párisból
sib. legolcsóbban vásárol-
hatók és bérolhetők.

Keresztély

hirneves zongoratermész
Budapest, Váci-körut 21. sz. (Iparudvar)

Urak!

200 télikabát és fel-
öltő zálogházból ki-
váltva, ugyszintén valódi
gyapjuszövetekből is
mérték után potom
árért készíttünk ru-
hákat

a legújabb divat szerint.

FÉRFISZABÓ ÜZLET

Akácfa-utca 52. szám.
Alkalmi ruhák kölcsönbe adatnak.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!
Ne küldjük pénzünket külföldre!
300.000 elismerő nyilatko-
zat óráim pontosságáról!

14karátos arany jegygyűrű

valódi kovacsolt munka,
domboru, vagy lapos ki-
vitelben, dbja 8, 10, 12, 16,
„ 24, 30 korona. „
6 karátos arany darabja
„ 6 korona. „

VÉSÉS INGYEN.

Nászajándéki tárgyak a legnagyobb
választékban!

Kaphatók hazánk első és legnagyobb óra-, ékszer- és
látszerészeti üzletében

SCHÖNWALD IMRE

magyar órásmester Pécsset.
és ékszergyárosnál

Kockázat kizárva! Nem tetsző árut kicserélek,
vagy a pénzt adom vissza!

Fiu-ruhák.

Iskola-öltöny	K 8
Matróz-öltöny	K 12
Felöltő	K 13
Havelok	K 10
Ulster	K 18
Sajka kabát	K 11

Minden tiszta gyapju.

ROTHBERGER JAKÁB

cs. és kir. udvari szállító
Budapest, Váci-utca 6.

FISCHER és TSA NAGYENYED

FA- és SZŐLŐISKOLÁK

150.000 Gyümölcsfa csemete	1.000.000 szőlőtröszt. Euro- pai és amerikai sima és gy- keres vessző.
1.000.000 Gyümölcsfa-alany.	Különleges: Csemegeszőlő- ültvények.
1.000.000 Élő sövény csemete	
sötétnyájk, diszcserejek, tölvevő- fák, rózsák stb.	

20
30.000
Kiváló szép
beüzemelt és boszalai
szilvafa csemete.

MASCAGNI

híres olasz zenekara, mely áll 14 zenetanárból egy-
len hangversenye kedden, október 8-án.

Árvey Ottó Ede kávéházában

Aréna- és István-ut sarkán.

FOLIES CAPRICE

Igazgatók: LEITNER és KELETI Rendező: ROTT SÁNDOR
UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 órákor. UJDONSÁG!
Ma és mindennap 9 1/2 órákor. Ujdonság!

Biztos diagnózis

bohózat írta: Cagliostro. Szenzáció!

Végül 11 órákor!!

„Die lästige Wittwe“

Bohózat 1 felvonásban. Írta: SATYR.
Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil urak új
szóló számaikkal.

Nappali pénztár délelőtt 9-1-ig és délután 3-6-ig.
Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyílt. Kezdete fél 12 óra-
kor; többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és
francia különlegességek telteltek.

Megnyílt a legszebb Cabaret

KEDÉLYES SZINHÁZ

TELEFON 89-84. ÜLLŐI-UT 46. TELEFON 99-84.

Kiváló tagjai: Sziklai J. Jenő, Papp János, Molnár Bella, Füzessl
Ada, Dósi Irén, Arany Sári, Aranyosi Klára, Girát: Ká-oly mint ven-
dég, Szentcs János, Bodrogi László. A zongoránál ül: Bihari Zoltán.
Naponta új műsor. — CABARETSZÁMOK és OPERETTEK.
Pályulások Jegyok kaphatók nappal a pénztárnál 10
Fontartott helyek 12 és este fél 7 óráig.
Telefon 89-84. utján is lehet KEZDETE ESTE 8 ÓRÁKOR
jegyet resorváltatni

Művészies kidolgozásu, valóban jó és tartós

fényképek,

NAGYÍTÁSOK és FESTMÉNYEK
készülnek

RIVOLI MŰTERMÉBEN

LIFT. RÁKÓCZI-UT 30. SZ. Telefon.

Mint különlegességek készülnek: minden kis és régi kép
után ékszerbe való olajfestésű kristály és por-
cellánba égetett képek, ugyszintén másolások
selyemre, bársonyra, fára stb. 29712

A legújabb
rendszerű

ZONGORA-HITELOSZTALY

megnyílt, mely minden hitelképes
vevőnek alkalmat ad készpénz-árban
zongorát részletfizetésre vehetni, mert
a zongorát, egy előkelő bank külföldi
és a vevő a banknak marad adósa
anélkül, hogy a részletfizetéseknél szo-
kásos 60-80%-os árfelemelést volna
kénytelen fizetni, mert ugyanazon ár-
ban kapja az árut, mint ha készpénz-
fizetés mellett vásárolná, nemcsak zong-
orát vagy pianót, de harmoniumot,
cimbalomot, hegedűt, vagy bármely
hangszert

Reményi Mihály

Általános a legszolidabb kiszolgálá-
sáról elismert magyar hangszertele-
pen, Budapest, Király-utca 56. Telefon 87-84. — Árjegyzék
minden hangszerről külön-külön kérendő.

Vértess-féle sósborszesz
minden házban szükséges

APRÓ

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jel-
lő alatt küldenek a Kiadóhivatalba,
ne tessék eredeti okiratokat mellékelni,
mert éreztük semmiféle felelősséget
nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket,
melyeket az apróhirdetés megjelenésé-
től számított négy hét alatt címzett-
jük el nem visz, a Kiadóhivatal meg-
semmisíti.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Apróhirdetéseket

központi irodánkban s ere-
deti nyugta mellett még a
következő főkben lehet
földani:

I. kerület.
Vár Polatschek Lajos do-
hányárudája, Stark Ferenc
könyv- és zeneműkereske-
dése, I. ker., Krisztina-tér 7.
Döbrentel-tér 5., özv. Ilsvai
Józsefné tudósító és hirdetési
iroda.

II. kerület.
Fő-utca 2. sz., Toldi Lajos
könyvkereskedése.

IV. kerület.
Kálvin-tér 2., Engelmann
M. gyorsírótanítóműve, Pap-
névelő-utca 8. Stark Nándor
könyvkereskedése. Vámbá-
ház-körút 14., Györi Vilmos
dohánytözsége, Kecskeméti-
utca 14., Szántó Mór dohány-
tözsége, Egyetem-tér 5., özv.
Schneider Imréné dohány-
tözsége, Ferenciek-tér 9.,
Szénási Béla papirkereske-
dése, Párisi-utca 7., Tusák
Józsefné dohánytözsége, Pe-
tőfi-tér 3. Nemetsék A. J. új-
gárudája. Vámbá-körút 6.,
Jörg Lujza dohánytözsége.

V. kerület.
Erzsébet-tér 18., Klein Armin
dohánytözsége, Lipót-körút
26., Gross Etel dohánytözsé-
ge, Lipót-körút 8., Schödl
Gyula dohánytözsége és posta-
gyűjtőhely, Dorottya-utca 13.,
Weil Vilmos dohánytözsége,
Szabadság-tér, Tözsépalota,
Füredi-utca 5., dohánytözsége,
Nádor-utca 26., dohánytözsége,
Marokkói-utca 2. sz., Földes
Amirné.

VI. kerület.
Teréz-körút 54., Breuer nővé-
rek dohánytözsége, An-
drásy-ut 48., Rohoncz Ilona
dohánytözsége, Andrásy-ut
38., Berkovits Nándor do-
hánytözsége, Szerencsen-utca
1., Spielmann Mária dohány-
tözsége, Teréz-körút 2. sz.,
Zala Mór zeneműkereskedése,
Andrásy-ut 4., Zipser és
König zeneműkereskedése,
Andrásy-ut 50., özv. Reisz
J.-né dohánytözsége, Váci-
körút 65. sz., özv. Bleuer Ar-
minné, Andrásy-ut 26., özv.
Steiner Ignác né dohánytözsé-
ge, Teréz-körút 30., Prá-
ger Cecília dohánytözsége,
Szondy-utca 17. sz., Woltitz
Jenny dohánytözsége.

VII. kerület.
Árona-ut 44., Gang Adolf pa-
pirkereskedése, Baross-tér
20., özv. Grünth Mór né do-
hánytözsége, Rákóczi-ut 50.,
Jambrikovits dohánytözsége,
Király-utca 1. sz., Orszay-ház,
Popper Izidorné dohánytözsé-
ge, Király-utca 89., özv.
Schlesinger Vilmos né do-
hánytözsége, Erzsébet-körút
2., özv. Kállis Lajos né do-
hánytözsége, Erzsébet-körút
51., özv. Zwilling Mór né do-
hánytözsége, Erzsébet-körút
7., Weisz Jenő né do-
hánytözsége, Erzsébet-körút
54., Braun Janka dohány-
tözsége, Damjanich-utca 38.,
Wellisch Miksa papirkeres-
kedése.

VIII. kerület.
Museum-körút 18., Kernberg
Rozália dohánytözsége, Kun-
utca és Telek-tér sarok,
Medák H. Mária fűszerkeres-
kedő, Ullői-ut 46., Karsch-
maros 3. dohánytözsége,
Museum-körút 2. sz., Nagel
Otó könyvkereskedése, Jó-
zsef-körút 50., Reisz Hen-
riette dohánytözsége, Rá-
kóczi-ut 1., Soproni V. do-
hánygyár, Fráter-utca 19.,
Radnai Mór, valamint minden
Szalma Aranka dohánytözsé-
ge, Baross-utca 81. szám,
Schulcz Adolf dohánytözsége,
József-körút 83. sz., Gangli
Anna dohánytözsége, Rá-
kóczi-ut 57. sz., Kirschbaum
Edéné dohánytözsége.

IX. kerület.
Déli-ut 83., Richter Lipót
papirkereskedő.

X. kerület.
Kőbánya, Liget-tér 2. szám,
Novoty Irma.

Ujpest.
Árpád-utca 10., özv. Deucht
Teréz hírlapkiadó, István-
utca 10. sz., Márton Kálmán
nagyüzeme, Árpád-utca 28.,
Hirdetési iroda.

Levellezés

B... Ferkó
B.-Csaba! Mivel megígérted,
hát írok neked. Hála istennek
szerencsésen haza értem. Mind-
nyájan jól vagyunk és számta-
lanszor csókolunk téged. A
kedves apát, Irmácskát, Nácit,
Bélat a kis Kis Ilonkát, Szerető
Bátyát K... n, M... a.

Vásárcsarnoki
kedves ismeretlent kérem, írjon
"Kékrudnak" Miteg etem, Ma-
zeum-körút címre, ismerkedés
hol és mikor lehetséges? 543

Állást keresők

A t. c. gazdaközönség
és iparvállalkozók figye-
lőre ajánlom 1884 óta fenn-
álló gazdasági és iparsze-
mélvizeket elhelyező irodá-
mat. Gazdatisztek, gépészek,
kovácsok, molnárak, szesz-
főzők, kertészek, kecskészek
és felelősséggel, főnököknek
díjmentesen elhelyeztetek.
Krauzer Armin, VI., Nagy-
mező-utca 25. szám. Telefon
94-76. 10.003

Betöltendő állások

Gépészek
keresteknek. Feltételök olvas-
hatók az Országos Pályázati
Közlönyben. Mutatványszám
ingyen. Budapest, Nap-utca
13. szám.

Cukrászdába
tanulónak felvétetik jó házból
való fiú, teljes ellátásra. Dam-
janich-utca 33. 2005

49 magánhivatalnoki
pályázatot közöl teljes cím-
mel a ma megjelenő Országos
Pályázati Közlöny. Mutat-
ványszámot ingyen küld a
kiadóhivatal. Budapest, Nap-
utca 13. (Saját ház.) Telefon
84-32.

Szininövendékek
jól jövedelmező mellékfoglalko-
zásra alkalmatlanok. Írásbeli
ajánlatok az **Altalanos Tan-
dóstitóhoz**, Erzsébet-körút 41.
címezendők. 250

Új állások.
Ingyen küldi az összes betöl-
tendő állásokról mutatvány-
számát az Országos Pályá-
zati Közlöny. Budapest, Nap-
utca 13.

Oktatás

Cimbalom-tanítónő
tanít kiálló módszer szerint
kottából, vagy énekesen mér-
sékelt áron, ugy saját lakásán
mint házon kívül. Harom hónap
alatt biztos eredmény. VII.,
Ovoda-utca 19 III. em. 32. 668

Parlament
gyorsírók által vezetett ma-
gyar, német gyorsíró-iskola.
Dijatlan gépirás-oktatás. Ma-
gyar-német fogalmazás. Ke-
reskedelmi akadémián rendes
tanárok által oktatott szak-
tanárok. Az Országos Ma-
gyar Gyorsíró-Egyesület hi-
vatalos tanfolyama. Alapi-
totta Markovics Iván 1883.
Havonként új tanfolyamok.
Tájékoztatót küld a Gabels-
berger Szakiskola, ezeltől
Gyár-utca 4. (most kizárólag
Liszt Ferenc-tér 10.) Címre
vigyázzunk! A szakiskola
írógépegektől s más utánzott
nevelő tanfolyamoktól függet-
len.) Telefon 64-68. Nyitva
szep. 1-16! július 1-ig.

Polgáriskolai,
reáliskolai, gimnáziumi, keres-
kedelmi egyéves önkéntességre
képesítő vizsgára, mindenféle
pót- és javítóvizsgára a Jegróvi-
debb idő alatt legjobb sikerrel
előkészít "Tanár" Budapest,
Thököly-ut 8. szám I. em. 3.
10182

Stenográfia

Budapest legnagyobb és leg-
kedveltebb gyorsíró-
iskolája a
"STENOGRÁFIA"
országos Gabelsberger
magyar, német gyorsíró
és gépiróiskola.
Kereskedelmi szak-
tantárgyak.
VII., Kazinczy-utca 8. I. em.
(Össze nem tévesztendő a
Kazinczy-utca 3-as szám
alatti Stolce-rendszerű is-
kolával.) 10021

Tanítást

vállal gyakorlott III. éves egye-
temi haligató. Cím: Nádor. Vü-
rósmarty-u. 18a. III. 26.

Butor

Háló és ebédlő
garnitúrák, csejlik, rész-
ágyak, szőnyegdívanyok, iro-
dai berendezések, pénzesze-
rnyeket, olcsón eladó. Be-
raktározási Vállalat Bud-
apest, Gerőci-utca 2. Bolt
szám 11.

Butorok

háló-, ebédlő-, szalonberendezések,
továbbá uriszoba, irodaberendezé-
sek, rez- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök, búr-
garnitúrák eladása és vétele

WECHSLER KÁROLYNÉ
VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e.
(Kazinczy-utca sarok.)

Új rendszerű

BUTORHITEL.
Butorok csak a legjobb
kivitelben kaphatók készpénzért
v. banknál törlesztendő részlete

BALÁZS és TÁRSA butorraktárában
Budapest VII., Révay-utca 3. szám.
Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok értékét egy
bank fizeti nekünk ki, a vevő
tehát a banknak maradása, mi-
által a butort mindenkinél kész-
pénz-árbán számíthatjuk.
A bankkölcsönt sem részlegzős
sem egyéb költség nem terheli.

Adás-vétel

Boroshordók
ujak és keveset használtak.
Semminemű javítást nem igény-
lők, rögtön tölthetők. Minden
nagyágban és mennyiség-
ben, ugyanígy ajtos ászok-
hordók legolcsóbban kaphatók
Klein Mór, bor és hordó-nagy-
kereskedőnél Budapest, VII.,
Rombach-utca 8. 178

Hordók

minden nagyágban készen kap-
ható: Budapest, VIII., Gizella-
ut 35. 219

Üzlet

Biztos existencia,
Hevesmezei nagyközönségben,
más vállalat miatt eladó egy
18 éve fennálló korcsma- és
fűszerüzlet (trafik- és bélyeg-
eladási engedéllyel), a ház-
alatt egyült, a melyben a
korcsma- és a fűszerüzlet-
helyiségek kívül szép őrül-
kés van, több melléképület,
pince, jegyverem és szép nagy
kert. Bővebb leírásért és
lap kiadóhivatalában.

Lakás

Szépen
berendezett, az előszobából
különbejárattal, kétablakos, bu-
torozott szoba, intelligens ur-
nőnél két urnak azonnal ki-
adó, esetleg teljes ellátással.
VII., Akáfa-utca 24. II. 13.

Pénz

Pénzkölcsönt
rövid lejáratra, Törlesztéses
és jelzálogkölcsönt, II. és III.
helyre is, valamint tisztviselő-
lének fizetési előlegeket egy
helyben, mint a vidéken, sa-
ját információra aznap fo-
lyósítottok. Bank- és váltóbi-
zományi ház, Farkas- és Váci-
Wesseliényi-utca 17. Válaszbé-
lyeg. Telefon. 25703

Pénzkölcsönt

kezes nélkül is 4 korona törlesz-
tessel kaphatnak bármilyen állá-
suk. Márton, Rákóczi-ut 65.
Válaszbélyeg. Telefonszám 61-75

Készpénzkölcsönt

kaphatnak hitelképes egyé-
nek heti egy korona törlesz-
tésre, tisztességes kamat
mellett, rövid idő alatt, eset-
leg kezes nélkül is, ha ke-
zesre volna szükség, azt is
szeretünk. Általános Hitel-
szerző Vállalat, törvényszé-
kileg bejegyzett cég. Dohány-
utca 90. 18267

Pénzkölcsönt

300 koronáig, kereskedőknek,
iparosoknak, üzleteseknek,
segédeknek, minden szakmá-
ból, gyári alkalmazottaknak,
vidékre is. Singer, Huszár-
utca 1. Válaszbélyeg. 18061

Személyhitel

magánpénzt, kezes nélkül is,
24 óra alatt megszerzek 1-2
-3 havi lejáratral. Bankköl-
csönt 3 nap alatt, havi vagy
negyedévi törlesztéssel, rész-
vénytársaságtól, nem szövet-
kezettől. Márton, Rottenbil-
ler-utca 12., I. 14 szám. Tele-
fonszám 84-66. Betétkész-
letek háza, földre, telkekre,
II., III. helyre is két nap
alatt elintézek olcsó ka-
matra. 10.005

Különbéle

Elvesztett
folyó hó 5-én este 9 és fél 10 óra
között a József-körúton a József-
utca felől a Baross-utcai villamos
megállóig terjedő útvonalon, egy
tulazást nyelű aranyfoglalat
lorgnon. A megtaláló illő jut-
lomban részesül. Mária-utca 11.
II. emelet 9. 249

"THE ROYAL"

Grammofonokat
a legújabb model-
lokat szigorúan az
eredeti gyári
árakon
45% ár-
leszállítással

Láng Jakab és Fia

grammofon nagykereskedők
Budapest, József-körút 41.
Főküldetünk: VIII., Baross-
tér 4. sz. és Budán, Zsigmond-u. 9.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR

teljes lakberendezése-
ket, készpénzért és banknál
törlesztendő havi részletekre
legolcsóbban szállít;
BARTOK FARKAS
butornagykereskedő

BUDAPEST, VII.,

Király-utca 13. sz.
Gozsdu-palota, II. és III. udv.
HITELSZÁLLÍTÓ
Bartók Farkas
800 koronáig havi 10 kor.
500 " " " 15 kor.
600 " " " 20 kor.
1000 " " " 40 kor.
Elsőleg 5% - Szabott
árak, ugyanazok mint
készenléti árak. -
Szállítás vidékre is. Fel-
világosítás díjmentesen.
Album 1 korona.

Beraktározási

előlegező- és butorszállítás
vállalat.

HELLER TESTVÉREK,

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1.
Rákóczi-(Kerepesi)-ut sarok. Tele-
fonszám 79-85.

Egy háztartásban so

hiányozhat a hírne-
ves **Majthényi-féle**
"Diadal"-sósorszesz
mely gyógyhatásánál fogva
felülmúlja az összes forgalom-
ban lévő hasonló készítménye-
ket. Egy kísérlet meggyőz
mindenkit ezen állásos házi-
szer kiváló tulajdonságairól.
Kis üveg ára - 40 fill.
Közép " " - 90 " "
Nagy " " - 150 " "
Pórkátr:
Majthényi Béla
droguistánál
Budapest, IX., Vámbá-körút 15.

30 korona

finom szövethöl dívtos
férfiöltöny vagy felöltő
mérték után romek szá-
bás és finom kivitelben
Házi Versenyszabóság
Budapest, VII., Thököly-
(Csömöri)-ut 3. szám
I. em. - Vidékre min-
ták bérmentve.

Világ csodája!

Kövesi Géza 244
könyvkereskedőnél,
Budapest, József-körút 13. sz.
50 darab különféle használt ze-
nemű zongorára 70 korona helyett
csak 5 korona.

Urak!

Fel a szemekkel!
A világon egyedülálló magánkeze-
lés, a férfierő azonnali helyre-
állítására a **Cr. Lückesch**
Floricitin-tabletták
Által. Jótállás 3-szoros. Minta és
oktatási füzetke 4.40 fillér.
Kapható minden gyógyszertárban és
droguériában, vagy a Dresdener
Bot. Laboratorium G. m. b. H.
székhelyi irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5.
1090a

Sorsjegy-ügynököket

előnyös feltételek
mellett alkalmazunk
Központi Kereskedelmi és Ipar-
bank r. t. váltóüzlete.
BUDAPEST,
V., Váci-körút 26.
29849

A gyomorbajt kiöli

a TAKÁTS-féle szab. állítható
gyomorvédő-év, **HATASA**
RÖGTÖN.
Minden élet-
veszélyes
gyomor és
has-betegség
ellen. Ne mu-
lassa el
senki meg-
hozatali mert
áldani fogja
átalálmányt.
Ára férfi v.
női I. számú
4. kor. II. sz.
tűlkövé ter-
meltkre 5.
korona. Aki a lapra hivatkozva
a pénzt előre b-küldi, portó-
mentesen megküldi v. utánvétellel
a feltaláló. Címe:
TAKÁTS DÁNIEL
NAGYVÁRAD, Sorompó-u.
E CIM MEGÖRZENDŐ.

34 korona

egy dívtos **férfiöltöny** vagy
felöltő mérték után, romek szá-
básban, finom gyapjuszövetekből

Rosner D. és Társa

férfi szabóknál, Budapest, VI.,
Váci-körút 37. Veszünk
zálogozóulát mindenféle
nyerszúról. 29820

Magyar Otthon

PENZIÓ
VIII Főherceg Sándor-u. 30
Elsőrangú szigoruan es-
tádi otthon. Mérsékelt árak.
Kütnő és olcsó konyha.

Képviselők

Művészek
Irók
Családok
Tanulók
Magánosok

kedvelt és állandóan párt-
fogolt otthona.
Villanyvilágítás. Rézágak.
Tűkrus szekrények.
FÜRDŐK. LIFT.

Titkos betegségeket

biztosan gyógyít elismert radikális gyógy-
módjai szerint ajánljuk
Dr. CZINCZÁRJ.
v. Kórházi orvos, specialista.
Rövid idő alatt alaposan gyógyít húgyszervi és hólyagbajokat,
továbbá minden bőr-, ideg- és vérbetegségeket, korai elgyen-
gültést és bármily női betegséget. 10032
Budapest, IV., Károly-körút 10. I. emelet
(balra).
Rendel: délelőtt 10-4 és este 6-8 óráig.
Levelekre szakorvosi tanácsokat szolgát és gyógyszerrel is
gondoskodik, titoktartás mellett. - Nőknek külön váróterem.